

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון

6 OLDAL (értéktöbblet: addóval) 4 SEKEL TEL-AVIV, 1981 DECEMBER 7., HÉTFŐ 10,154 sz.

A KIBONTAKOZÁS ELSŐ JELEI

Ehrlich felkérte Sáront, hogy «csináljon rendet» Jámitban

A kormány tegnapi ülésén napirendre került Jámit ügye és Szimchá Ehrlich miniszterelnökhelyettes felkérte Sáront hadügyminisztert, hogy „csináljon rendet” a városban, amelynek lakói idegeneket nem engednek Jámitba. Azzal fenyegetnek, hogy ha katonai erővel akarják megteretni a zárlatot, ők is erő alkalmazásával fejezik ki ellenállásukat.

Dr. Burg belügyminiszter tiltakozott Sáront megbízása ellen. „Ez nem katonai kérdés”. Ez a nemzet problémája” — mondotta.

Tegnap este a kibontakozás

szüntetése. Ebben az esetben a felek megjelennek a miniszterelnökhelyettes előtt és Ehrlich lesz a döntőbíró.

Erdőt ültetnek Nina és Langlet Waldemár emlékére

December 21-én erdőt ültetnek a néhai Langlet Waldemár és ma is élő — 85 esztendő — felesége nevére a KKL az Alsó-Gálilban, a Kirját Ata—názáreti ut mentén.

A svéd diplomata-házaspár jelemtős részt vállalt a vészkor-szak idején a magyar-zsidó menőtömunka támogatásából, s szorosán együttműködött a cionista ifjúsági mozgalmak képviselőivel.

Az erdőültetési ünnepséget Révész Perce szervezte, aki a cionista mozgalom összekötője volt a Langlet házaspár mellett. A-

A kormány elhalasztotta a döntést Schreiber államtitkár ügyében

Éles ellentét dr. Burg és Hammer miniszterek között

A kormány tegnapi ülésén egy héttel elhalasztották a döntést Gedáljá Schreiber, a vallásügyi államtitkár ügyében, akinek elbocsátása ellen Zvulun Hammer miniszter és a VNP „fiataljai” tiltakoznak.

Dr. Burg azt mondta, hogy „megszégyenítő” a halasztási határozat reá nézve és ebben saját hatáskörének megsértését látja. A kormány Hammer álláspontját tette magáévá, határozat egy hét múlva lesz ebben az ügyben.

Tegnap délután összeült a VNP belső pártbizottsága, ahol Hammer a felperes dr. Burg ellen és tiltakozik Schreiber államtitkár elbocsátása ellen. Dr. Burg kijelentette, hogy ebben az ügyben nem ismeri el a párt bel-

ső bíróságának illetékességét, mert államigazgatási, illetve miniszteriális ügyről van szó, Schreiber államtitkári kinevezé-

se, vagy felmentése nem párt-probléma. Lapzártáig nem ért véget a párt belső bíróságának ülése.

Philip Chabib visszatért Szaudiából

Philip Chabib nagykövet, az Egyesült Államok külföldi megbízottja eredeti utitervétől eltérően az elmúlt éjjel visszatért Szaudiából Izraelbe.

Az amerikai diplomata Riadban Chaled királlyal, továbbá a külügyminiszterrel és a kormányzat más vezetőivel tárgyalt. Jelentést nem adtak ki, de nyilvánvaló, hogy a Libanonban telepített rakéták ügyéről van szó.

Feltehető, hogy a tárgyalás folyamán javaslat hangzott el a szauidai vezetők részéről és ezért határozta el Chabib, hogy azonnal visszatér Izraelbe.

Ma délelőtt találkozik Izrael külügyminiszterével és a hadügyminiszterrel. Valószínű, hogy Chabib még ma, vagy legkésőbb holnap Beirutba utazik és folytatja közelebbről tevékenységét.

Rudolf Augstein, a Spiegel főszerkesztője Izrael-ellenes vezércikket irt

Egy csornai születésű Németországban élő magyar-zsidó vitába szállt a cikkíróval

Rudolf Augstein, a Spiegel című nyugat-németországi hírmagazin főszerkesztője éles hangon megfogalmazott Izrael-ellenes cikket irt a lapjában. A cikkíró szerint Izrael fasiszta módszereket alkalmaz a palesztinaiak ellen és ezek a módszerek a hitleri időkre emlékeztetnek.

A német sajtóban példa nélkül álló cikkre Weiss Leon, egy Nyugat-Németországban élő csornai születésű magyar-zsidó válaszlépet tett. Egyértelműen visszautasította Augstein vádaskodásait és megmagyarázta, hogy Izrael a létéhez való jogáért küzd.

Weiss Leon három nagy nyugat-németországi napilap hasábjain — egy-egy oldalas hirdetés formájában — közölte a válasz-

cikkét. Az ügy rejtélye abban van, hogy azok a lapszámok, amelyekben Weiss Leon kemény hangú válasza megjelent, nem jutottak el Izraelbe. Nagyon valószínű, hogy Németországban tartották vissza a lapkielődéseket.

Jelenleg Izraelben tartózkodik Weiss Leon és innen folytatja felvilágosító küzdelmét az Augstein-cikkben foglalt nézetek ellen.

IDŐJÁRÁS

Felhős idő, északon esőt jelez a meteorológiai intézet. A levegő páratartalma nem változik.

A NEMZETKÖZI ÉLET HIREI

ROBBANÁS volt Beirut muzulmán-lakta nyugati negyedében. Egy könyvtároló épülete robbant fel. Muzulmán egyetem hallgatók kiadójára ellen irányult a terrorista merénylet. A vizsgálat megállapította, hogy a terroristák 6 kiló dinamitot robbantottak fel. Azt nem derítették ki, hogy milyen erők szolgálatában álltak a terroristák.

IRÁN kuwaiti nagykövete közölte, hogy emelkedőben van az iráni olajkivitel. Most napi 900 ezer hordó nyersolajat szállítanak külföldre és ez a mennyiség áll emelkedés előtt. A nagykövet azt mondta, hogy országga vezetői újabb nagy gondot fordítanak az olajkivitelre, mert ez a feltétele az ország gazdasági függetlenségének.

MA NYILIK MEG Brüsszelben az Európai Közösségekhez tartozó államok külügyminisztereinek értekezlete. Ezuttal nem gazdasági kérdésekről lesz szó, hanem a Közösségek külpolitikai vonalvezetése ügyében döntenek. Az értekezlet két napig tart.

KREISKY osztrák kancellár a Perzsa-öböl hercegségeiben tett látogatása befejeztével sajtóértekezleten nyilatkozott. Kijelentette, hogy az utóbbi hónapok legnagyobb eseménye a körzetben politikai értelemben a Fahd herceg által publikált elrendezési javaslat, amelyet el kell fogadnia az érdekelt országoknak. Kreisky további tézise, hogy nem lehet béke a körzetben, amíg meg nem alakul a palesztinai állam.

SIMONE VEIL, az Európai Parlament elnöke tegnap Egyiptomban járt és tanácskozott Huszni Mubarakkal, az ország elnökével. Veil a tanácskozás után sajtóértekezletet tartott, ahol állást foglalt a Camp David-i egyezmény kereteinek kibővítése, a palesztinaiaknak bekapcsolása mellett. Annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az autonómia nyomán a palesztinaiak nemzeti önrendelkezési jog birtokába jutnak.

NEW YORKBÓL jelenti az UPI hírszolgálati iroda, hogy az amerikai hírszerzés egy te-

kintélyes libiai turistától nyert értesülés alapján tájékoztatta a kormányzat vezetőit arról, hogy Gádafi ezredes, Libia diktátora bérnyilkosok által meg akarja gyilkoltatni Reagan elnököt és néhány közvetlen munkatársát. Mint jelentették, Gádafi szömvívő je tagadta ezt a szándékot.

A REUTER angol hírgyűnőség párizsi szerkesztősége kommentárt publikált Cheysson francia külügyminiszter izraeli látogatása alkalmából. A kommentár szerint az új francia rezsim alapvetően különbözik közel-keleti politikáját illetően Giscard d'Estaing rendszerétől. A volt elnök kizárólag az arab országok szimpátiáját kereste, ezzel szemben Mitterrand kormánya kiegyensúlyozott politikát folytat és szeretné megtalálni a közös nevezőt az arab, izraeli és a francia érdekek között.

MOSZKVA hírzslatát alkal-maz Szácharov professzor és felesége sorsát illetően. Mint jelentették, a Nobel-díjas tudóst és feleségét Gorkijban kórházba szállították, éhségsztrájkjuk tizenharmadik napján. Azt nem teszik lehetővé, hogy rokonai, barátai, tisztelői, vagy a világsajtó képviselői információk birtokába jussanak a Szácharov-házaspár állapotáról. A professzor máig is tagja a Szovjet Tudományos Akadémiának, mert amikor Gorkijba szállították — 23 hónappal ezelőtt — csak a kitüntetését vonták vissza, a tudományos rangját megtartotta.

kik részt akarnak venni az ünnepségen, telefonáljanak a KKL irodájába Tamár Rodánnak (02—228250, vagy 02—635261), vagy a KKL tel-avivi irodájába (03—234449).

A körzetnek, ahol az erdő ültetik, Cipori a neve.

ELJÁRÁS AZ „ODELIA” ELLEN

Mordecháj Cipori közlekedési ügyi miniszter tegnap kijelentette, hogy ha az Odélia hajó tulajdonosai nem hagyják abba a tévéműsorok közvetítését, rendőri eljárást indítanak napokon belül ellenük és mindazok ellen, akik segítik a kalózadások sugárzását. A törvény értelmében azok is felelősségre vonhatók, akik élelmiszert szállítanak a hajóra, illetve hirdetésekkel támogatják a vállalkozást.

Szomorú szívvel közlöm, hogy feleségem, sógornőnk, nagynénénk,

ROSENFELD REZSIN

meghalt. A temetési menet ma, hétfőn délután 2 órakor indul a tel-avivi Assuta kórháztól a choloni temetőbe.

Autóbusz áll a közönség rendelkezésére.

Gyászolják: dr. Rosenfeld Sándor, Rosenfeld Endre és Klári, dr. Ruth Becél és Dina, Peled Mirjám, a sógornői, továbbá Dávid Peled és Lea, dr. Vera Stern és dr. Ervin Stern, Rosenfeld Dávid és Marianne, Elisevá Ruth, unokaöccsei és unokahugai

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Mély gyászban jelentjük, hogy férjem, apánk, nagyapánk,

HELLER ÁHÁRON (ARI)

nincs többé. Temetése ma lesz. Az első gyászszertartás délután 2 órakor a városi halottasházban (Dáfná u. 5), onnan indul a temetési menet a choloni temetőbe. További részletek 067—50204 és a 03—448586 telefonszámon tudhatók meg.

Gyászolják: Heller Nomi, Tel Aviv, Margalit és Jigál Cfatí, Deganja/B., Zeév és Szilvia Heller, USA, unokái, rokonai

Sívát ülünk a gyásházban, Nordau 15., Tel Aviv.

Szeretett feleségem

REDLINGER BÖZSI

Temesvár — Rámát-Gán

elhunyt.

Temetése ma — hétfőn, 1981 december 7-ikén, délbén 1 órakor a choloni temetőben. Találkozás a bejáratnál.

REDLINGER SÁNDOR ÉS CSALÁDJA

PERESZ MA TALÁLKOZIK BUSH-SAL ÉS HAIG-GEL

Simon Peresz Kneszet-képviselő, a Munkapárt elnöke ma megbeszélést folytat George Bush amerikai alelnökkel, Alexander Haig külügyminiszterrel, Frank Karluški helyettes honvédelmi miniszterrel, valamint Howard Baker és Edward Kennedy szenátorokkal.

Peresz, aki az Egyesült Gyűjtőakció meghívására utazott az Egyesült Államokba néhány előadás megtartására, tegnap este az „American Enterprise” kuta-tóintézetben jelent meg és válaszolt újságírók kérdéseire.

Több, mint 9 millió munkanélküli az Egyesült Államokban

A munkanélküliség az Egyesült Államokban 8.4 százalékra emelkedett és ez további súlyosbodást jelent az amerikai közgazdaságban, éppen karácsony előtt.

A fenti szám azt jelenti, hogy novemberben több mint 9 millió amerikai polgárnak nem volt munkája és ez a legmagasabb arány 1974-75 óta, amikor az USA-ban gazdasági lelassításra került sor. Reagan elnök megbeszélést tartott az ügyben gazdasági tanácsadóival, majd kijelentette: „Ez nagy tragédiát jelent az érdekeltekre nézve”.

Ugyanakkor a Fehér Ház szóvivője azt mondta, hogy „a munkanélküliség az az ár, amit az infláció csökkentéséért fizetünk meg”.

ARIDOR

TITKOS LÁTOGATÁST TETT EURÓPÁBAN

Jorám Aridor pénzügyminiszter a múlt hét végén titkos látogatást tett Európában. A minisztérium köréből nem voltak hajlandók közölni a látogatás célját és helyét.

Aridor csak tegnap, a minisztertanács ülése után érkezett hazára, ezért nem került napirendre a pénzügyminiszter javaslata az állami költségvetés megnyirbálásáról.

A Filharmonikusok

Jubileumi koncertje

A jövő héten hétfőn, december 14-én, rendkívüli ünnepi hangversenyre kerül sor a tel-avivi Héjchál Hátárúban az Izraeli Filharmonikus Zenekar 45 éves jubileuma alkalmából.

A koncerten Zubin Mehta vezényli Ben Chájim, Csajkovszkij és Mahler műveit és a közreműködő szolisták sorában kitűnik Yo-Yo-ma, a neves csellista. A hangversenyt Slomo Láhát tel-avivi polgármester védnöksége alatt tartják.

A koncert után gála-ünnepségre kerül sor a Tel Aviv Muzéum termeiben, amelyet neves izraeli festőművészek és tervezők díszítenek fel erre a célra. A gála est a reggeli órákig tart, amelyen 50 tagú zenekar Zubin Mehta vezényletével tánczenét játszik különböző korszakokból.

APRÓHIRDETÉSEK

- FILIP HAMUMCHE vesz butort, frizsidert, regisztereket, felosztást — 837753 este 873223.
- JISZRAEL vesz butorokat, hagytékokat, antik tárgyakat, 299556, este, 876224, 390103.
- SLOMO VASAROL felszámolást, ház tartási felszerelést, villamosági cikkeket, butorokat stb. 821575.

A központi autóbussz-állomás miatt

Heves nézeteltérés a minisztérium és a tel-avivi városháza között

A közlekedési miniszter ellenzi Láhát tervét

— Slomo Láhát tel-avivi polgármester terve az új központi autóbussz-állomás befejezéséről, ellenkezik a szakértők véleményezésével a város közlekedési problémáit illetően. A terv megvalósítása óriási összegbe kerülne a köznek. Ugy beállítani a dolgot, hogy az Eisenberg tökécsoport terve alapján nem lesz szükség közpénz felhasználására, nem egyezik azzal, hogy átadják nekik a régi autóbussz-megálló drága telkeit — jelentette ki Chájim Korfu közlekedésügyi miniszter, reakcióként Láhát követelésére az új tel-avivi központi autóbussz-állomás építkezésének befejezésére vonatkozólag.

Ugyanakkor Dávid Schiffmann helyettes közlekedésügyi miniszter, aki egyben Tel-Aviv alpolgármestere is, teljesen más véleményt vall és kijelentette többek között, hogy Tel-Aviv város tanácsának nincs szüksége a közlekedésügyi minisztérium engedélyére az autóbussz-állomás építésének befejezéséhez.

A minisztérium egyik főtisztviselője kijelentette a Háarec munkatársának, hogy a miniszter és a minisztérium vezetősege tisztában van azzal, hogy Láhát eredményeket akar felmutatni a közelgő municipális választásokon — de Korfu nem járulhat hozzá ahhoz, hogy közpénz pazaroljanak a projektum elvégzéséhez, amikor minden hozzáértő szakember „közlekedési tragédiának” nevezi a tel-avivi autóbussz-állomás létesítését.

Jechiel Amitáj, a közlekedésügyi minisztérium szóvivője elmondta, már 1978-ban meg-

laptották, hogy Tel Avivnak két központi autóbussz-állomásra van szüksége, az egyik a város északi, a másik a déli részében, mert egy autóbussz-állomás nem képes megoldani Tel Aviv közlekedési problémáit. Hangsúlyozni kell, hogy az új autóbussz-megálló főleg kereskedelmi alapokra van fektetve. A miniszter álláspontja, — amelyet már több ízben hangoztatott, — hogy két állomásra van szükség, amelyeket a kiszélesített Petách-Tikva ut és a Nötivé Ájálon kötne össze.

A szóvivő hangsúlyozta, hogy Láhát polgármester mindössze 10 nappal ezelőtt fordult az ügyben a miniszterhez, aki 3 nap eltelével levélben válaszolt és közölte, hogy ellenzi a tervet. Ugyanakkor Korfu nem reagált Láhát sértő kijelentéseire.

Chájim Korfu közölte, hogy a múlt héten szakértőkből álló bizottságot nevezett ki a tel-avivi központi autóbussz-állomás létesítésének megtervezésére. A bizottság elén dr. Uzi Landau mérnök, a minisztérium államtitkára áll és tagjai Dán Hólcsmann, Tel Aviv városa forgalmi mérnök, valamint Eldád Bukspan tervező, akit rövidesen a Nötivé Ájálon vállalat igazgatótanácsa elnökévé neveznek ki.

A tel-avivi városházának nincs szüksége a közlekedésügyi minisztérium engedélyére a tel-avivi központi autóbussz-állomás befejezéséhez. Lehetőségünk van a Levinszki-vállalattal kötött szerződés 19. cikkelyét alkalmazni és a projektum befejezését az Eisenberg tökécsoportnak juttatni — véli Dávid Schiffmann Kneszet-képviselő, helyettes közlekedésügyi miniszter.

Schifman még hozzátette, hogy a városháza megkerülheti a miniszter ellenkezését, mert kizárólagos hatáskörébe tartozik a városi közlekedés megszervezése. Reméli, hogy a miniszterrel gyakorolt nyomás eredményes lesz és amennyiben nem, más törvényes lehetőségeik is vannak a projektum végrehajtására. Schiffmann végül azt mondta, hogy a közeli napokban kezdeményezni fogja szakmai bizottság felállítását, amely 30 napon belül kivizsgálja az Eisenberg-csoport javaslatát az állomás befejezésére.

Jona Simsi a tel-avivi Ujságíró Szervezet új főtitkára

A tel-avivi Ujságíró Szervezet vezetősége pénteki ülésén Jona Simsit választotta a szervezet új főtitkárává. A megtartott titkos szavazáson Jona Simsi 6, míg a másik jelölt, Számi Grinspan, 5 szavazatot kapott.

Az új főtitkár választására azután került sor, hogy Meír Ben-Gur, a jelenlegi főtitkár bejelentette, hogy nyugdíjba vonulása alkalmából megvált tisztségétől. A vezetőség egyhangúan kérte fel Ben-Gurt, hogy a jelenlegi kádencia lejártáig folytassa működését, de Ben-Gur ki fejtette, hogy felfogása szerint közéleti tisztséget betöltő személyiségnek időben kell átadnia helyét a fiatalabb generációnak. Ben-Gur több, mint 30 éves közéleti működése után vonult nyugalomba; előzőleg az Izraeli Ujságírók Országos szervezetének volt a főtitkára, a Bét Szokolov igazgatója, a szervezet szakmai részlegének felelőse, majd a tel-avivi Ujságíró Szervezet főtitkára és a Sajtótanács főtitkára. Ebben a tisztségében továbbra is önkéntes alapon megmaradt.

Jona Simsi, az új főtitkár Mánará-kibuc tagjaként kezdte újságírói tevékenységét 1955-ben, mint a Lámercháv című lap munkatársa és ott dolgozott a lap bezárásáig. Ezután a Dávárnál folytatta tevékenységét — a jom-kipurai háború óta, mint a lap katonai tudósítója. Hetedik éve vezeti a tel-avivi Ujságíró Szövetség szakmai osztályát. Simsi nős, és két gyermekje van.

A tel-avivi Ujságíró Szövetség 11 tagú vezetőségének egyébként Drory Dávid, az Uj Kelet belső munkatársa is tagja.

Mubárak elnök felesége — közelről

Az amerikai AP hírügynökség munkatársa portrécikket írt Huszni Mubárak, Egyiptom új elnöke feleségéről.

Suzán Mubárak 39 esztendő, rendkívül kulturált, egyetemet végzett asszony. A kairói amerikai egyetemen szerzett diplomát. Szociológus.

Ákár csak elődjét, Szádát feleségét, Suzán Mubárakot is a szegénység problémáikja, a megoldás lehetőségei érdeklik. Minden dőjt ennek a kérdésnek szenteli.

A problémáikörön belül az foglalkoztatni mindenekelőtt, hogyan oldható meg a legeredményesebben a szegény gyerekek iskoláztatása és mi legyen a szellemileg visszamaradt szegény gyerekekkel.

— ami az apjukat illeti. Suzán édesapja walesi férfi volt, aki Kairóban dolgozott és ott ismerkedett meg az elnök feleségével.

Két fia van a Mubárak házaspárnak. Mindketten a kairói amerikai egyetem hallgatói.

Suzán Mubárak 17 éves korában lett egy fiatal katonatiszt — Huszni Mubárak — felesége. Kairó egyik elővárosában, Heliopoliszban, kis villában laknak. Mikor Mubárak 6 év előtt Egyiptom elnökhelyettese lett, nem költöztek nagyobb villába. Most sem akarnak más otthont. Az elnök ezt mondta az AP iroda munkatársának:

— Nem változott semmi — a jövőben is csak a szegények sor sa érdekel. Talán most majd többet tehetek értük...

Kegyetlen rablás Jeruzsálemben

A szülők távollétében az álarcos rablók megkötözték a gyerekeket, elvitték az ékszerüket kulcsait, a házból pénzt és ékszereket raboltak el

„Hátracsavarta a kezemet, rámkialtott, hogy áruljam el, hol vannak anyuka ékszerei” — mesélte a 10 éves Dáná annak a fegyveres rablásnak a részleteit, amely szülei, Szará és Eli Zohár, a jeruzsálemi „Mini-Shop” ékszerüzlet tulajdonosai jeruzsálemi lakásán történt.

„Éjjel 2 óra lehetett — veszi a szót a 14 éves Eldád, Dáná bátyja, a jeruzsálemi héber gimnázium 9. osztályának tanulója — amikor Lady, a kiskutyánk ugatni kezdett. Rászóltam, hogy hagyja abba, de ez nem segített. Hallottam, hogy egy szék a konyhaerkélyen felborult. Ez furesáknak tünt nekem, mert a szüeim nem tartózkodtak otthon. Felkeltem és kimentem az előszobába, ahol váratlanul szembetaláltam magam a sötétben egy álarcos férfival, aki revolvért tartott a kezében, de egy szót sem szólt. Ekkor feltűnt mögöttem egy másik, az is álarcos és revolveres volt, megfogott és a szobámba vonszolt. Felgyújtottam a villanyt, de ő azonnal leoltotta. Ekkor felébredt hugom is, kijött a szobából és nézte, hogy mi történik.” A kislány folytatja:

— Persze, tudtam mindjárt, hogy rablók. Pont olyan volt, mint a tévé-filmekben. Kicsit féltem, különösen, amikor az egyik megfogott és Eldád szobájába taszított. Utána megszólalt valame lyik: „Ne féljétek. Apátok tartozik nekünk pénzzel és ezt jöttünk elintézni. Ha csendben maradtok, minden rendben lesz”.

Ezután az egyik rabló kinyitotta a Bájit Vágán negyedben, a rch Uziélben levő lakás bejáratát ajtaját és beengedte a harmadik rablót. Ez rögtön a szülők szobájába ment. „Hallottam, hogy kinyitja apu James Bond táskáját és onnan kivesszi a kulcsokat és a pénzt. (2000 shekelt és

600 dollárt), — folytatta a kislány. Utána visszajött a mi szobánkba és azt kérdezte, tudjuk-e hogy az üzletben levő páncélszekrénynek van-e titkos száma. Mondtam, hogy fogalmam sincs, mire azt válaszolta, hogy ha kitűdök, hogy mégis van ilyen szám, visszajön és ellátja a bajomat.”

Az egyik rabló ezután elhagyta a lakást, míg a másik kettő ottmaradt a gyerekekkel. Kiderült, hogy amikor a 28 emeletes „Mig dál Jerusolájim” épülete földszintjén levő ékszerüzletbe ért, meglepetésben volt része. Miután semlegesítette a riasztó-berendezést és belépett az üzletbe, egy újabb szíreña lépett működésbe. Ettől megijedt és elmenekült. Időközben a rablók egyike, aki a lakásban maradt, megkötözte Eldádot, a másik pedig a kis Dánát. „Megfélemlített, hogy mutassam meg neki anyuka ékszereit. Vele mentem, kezemben a kiskutyával, hogy ne ugasson és megmutattam neki. Ő magához vette az ékszereket és amikor egy kis dobozt akart elvenni, ar-

ra kértem, hagyja azt meg, mert azt én kaptam a születésnapomra. — Rendben van — válaszolta, itthagym nekem, ha jó kislány leszel és nem csinálsz bajt. Miután ez is megtörtént, visszavittük szobájába a kislányt, ahol már bátyja fekiúdt kezén-lában összekötözve, száján plasztikkal és pokróccal volt betakarva. Engem is összekötözött, de kértem, hogy ne tömjé be a számat, mert nem kapok levegőt és ő hajlandó volt erre.”

Ekkor ért vissza harmadik társuk a sikertelen üzletbetörés után, hogy magával vigye a többieket. Mielőtt elhagyták volna a lakást, egyikük Dáná fülébe sugta: „Kézigránátot kötöttünk az ajtóhoz. Várjátok meg a szülőt, de egy szót se szóljatok” — és elmenekültek.

Eldádnak sikerült kibogozni köteleit, a telefonhoz sietett és felhívta szüleit, akik azonnal értesítették a rendőrséget. Az anya hazarohant, míg az apa egyenesen az üzletbe ment. „A gyerekek hősként viselkedtek. Nem sirtak és nem estek pánikba — mesélték a szülők, akik sokkal inkább fel voltak izgatva, mint a gyerekek, a rablótámadás szenvedő alanyai.

A rendőrség különleges egységet állított fel a fővárosban az utóbbi időben elharcapozó rablótámadások tettesekének kézrekerítésére. Itt írjuk meg, hogy Sámáá Jich je 81 éves asszony, akit 8 nappal ezelőtt Jeruzsálemben, a Mácháná Jehuda negyedben levő lakásán rablók megtámadtak és megszurkálták, belehalt sérüléseibe.

MAX WEISS 571

Petách Tikván, szombaton, rövid, de súlyos szenvedés után, 76-ik évében elhunyt Max Weiss. Egészen 1950. évi alijázásáig a pozsonyi zsidó hitközség elnöke volt. Szombat kimenetelekor nagy részvét mellett temették el a petách-tikvai temetőben.

A Hisztadrut azonnali, 7 százalékos bérpótlékot követel

A Hisztadrut azonnali, 7 százalékos bérpótlékot követel minden dolgozó számára még 1982 április előtt, amikor is a bérszerződéseket meg kell újítani.

A Hisztadrutnak ez a követelése nincs kapcsolatban a drágasági pótlék felújításáról szóló egyezményrel, amelyről a tárgyalásokat a közeli napokban kezdik.

Annak idején megállapodtak abban, hogy a fixfizetéses dolgozók állandó, 5 százalékos drágasági kárpótlást kapnak. A Hisztadrut most azzal érvel, hogy a dolgozók bére leromlott és emiatt

7 százalékos pótlékra van szükség. A Hisztadrut vezetői szerint nem lehet ezzel 1982. áprilisig várni és a dolgozóknak azonnal, havi bérük 7 százalékát kell fizetni, az eddig juttatott 5 százalékon felül.

Az 1982. áprilisában kezdődő bértárgyalásokon a Hisztadrut előreláthatólag sokkal magasabb fizetésemelést fog követelni.

POSTAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

1981 szeptember 1-től 1 havi előfizetés az UJ KELETRE 112.50 shekel értéktöbblettel

az esedékes összeget ezen az áron fizessék be a hónap elején. A kiadóhivatal

HABIMA

Tel-Aviv, december 7, hétfő

FILOMENA

A kisteremben:

MEDEA

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett drága férjem, apánk, apósunk, nagyapánk, dédnagyapánk, nagybácsink, sógorunk, rokonunk, barátunk

MÜLLER MOSE 71

Rahó — Kibuc Háogén

ÁZKARÁJÁT ÉS SIRKÓAVATÁSÁT

ma hétfőn, — 1981 december 7-ikén, délután 3 órakor tartjuk Kibuc Háogén temetőjében.

A ÖRÖKKÉ GYÁSOLÓ CSALÁD ÉS A KIBUC CHÁVEROK

A kék-fehér perselynek megvan ma is a hivatása

A Keren Kájemet direktoriumának az elnöke, Mose Rivlin: azelőtt a Szochnut vezérigazgatója volt. A család hetedik nemzedék az országban, a zöme Jeruzsálemben él, s amikor egyszer összehívták a családnak a szülőháza minden irányába elvándorolt tagjait, hogy a 3000 férőhelyes Binjáne Háumában családi világtalálkozót rendezzenek, minden hely megtelt velük. A következő találkozót most januárban rendezik meg abból az alkalomból, hogy a Keren Kájemet akkor lesz 80 éves — a Rivlin-család élete egybeolvad az országépítéssel.

A néhai Mose Sárét, Rivlin bizalmas jóbarátja egyszer ezt mondta: „Jeruzsálemben három ember él: arabok, kutyák és Rivlinék. Hajts be egy követ Jeruzsálembé, s akárki találja el a három közül, annyi baj legyen...” Nyilván tréfás kedvében és nagy szeretettel mondta ezt, mert Mose Rivlin széles meggömbölyvél még ma is szívesen idézi. A Rivlin-ház családi büszkesége ugyanis oly hatalmas, hogy a gyűnt és öngyűnt is elbírná viselni. Rivlin el szokta mondani, hogy a család valóban igen tekintélyes, de sohasem volt egy fityingjük sem, igen tehetségesen tudtak minden pénzt „elépíteni”. Reb Josua Rivlin példájul, akit Jeruzsálemben „Stétele-máchernek” — azaz városépítőnek hívtak, 13 új negyedet épített Jeruzsálemben, de amikor jöbbszörre szenderült, annyi pénzt nem hagyott az özvegyére, hogy sa-

beszre megfőzhessen. Ezt egyébként Agnon írta meg róla egy bűbájos novellájában.

Rivlin, aki most a Keren Kájemet 80. évfordulóját Készíti elő Návon államelnök támogatásával, elmondja, hogy manapság igen sokan azt hiszik, hogy mert az ország földjeinek túlnyomó része már állami vagy közületi kézen van, a Keren Kájemet hivatása megszűnt. Súlyos tévedés ez, nyilvánvaló a hiányos propaganda eredménye, és az intézmény vezetője a jubileum alkalmából igyekszik a Keren Kájemet és az ifjúságunkból oly jól ismert kék-fehér perselyt ismét a nagyközönség érdeklődésének központjába állítani. Mi hát a Keren Kájemet mai feladata?

A földet nem elég megváltani, a tulajdonjog még semmi, azokon a földeken termelni is kell, ahhoz pedig a mi köves, sziklás, homokkal betemetett földjeinket elő is kell készíteni, földművelésre alkalmassá kell tenni. Ez a földnek az igazi megváltása. A Keren Kájemet traktorai, földévalói, emelői szintelenül sziklákat görzögtetnek félre a megművelendő földekről, másutt a felső homokrteget távolítják el: egyedül tavaly 500 helyen végeztek földelőkészítő munkálatokat, s a többi közt például Pítchát Sálomban, ahova — mint tudjuk — igen sok jámitit fognak áttelepíteni.

Még emlékezhetünk a Szálách Sábáti film tréfájára a Keren Kájemet erdővel, amelyeknek a bekötőútja mentén egy tábla mu-

tatja, ki adta a pénzt, s a nevet aszerint cserélik, hogy pillanatnyilag melyik amerikai zsidó megy ki megnézni, mi lett az adományából. Ez persze tréfának bevállal, de való ténynek annál kevésbé, a Keren Kájemet maig százával ültetett szépen fejlődő erdők, összesen 1 millió dunám területen, ami a mi kis országunkban igen jelentős szám. Ne felejtsük el, hogy az erdő nemcsak a szem gyönyörűsége, nemcsak a kirándulók öröme: fő hivatása az, hogy megállítsa a szeleket és a futóhomokot.

Az ember azt hinné, hogy aki annyi éven át foglalkozik valamely közületi feladattal, az egyszerűen mégis csak belelún. Rivlin-nél erről szó sincs, ma lelkesebb mint valaha, s mint örömmel mondja, a család ifjabb nemzedéke ugyanilyen érdeklődéssel viseltetik az országépítés iránt. A jubileum egyik előkészítő ülésén Návon államelnök arra kérte Rivlint, nem is minden nosztalgia nélkül, vigyék be a kék-fehér perselyt ismét a zsidó ott honolba. A Keren Kájemet direktoriuma igyekszik fog e kéresemnek eleget tenni.

V. Cs.

FAHD HERCEG, A DÖRZSÖLT POLITIKUS

Fahd ban Abd el-Aziz herceg nevével legelőször akkor hallotta Európában, amikor a montercarlói kaszinóban egyetlen éjszaka egy félmillió dollárt veszített. Allítólag nyugodtan kisimította burnuszát, rámosolygott a krupiéra és kísélt. A kaszinó ráfizetett a félmillióra: attól fogva a saudi-ai sejkék, mintha összebészélték volna, kerülnek a kaszinó termeti.

Másodjára akkor került a főcímebe, amikor 1975-ben Fejszál királyt meggyilkolta egy öölt unokaöcs. Fahd herceg, bár idejének nagyrészt addig is londoni luxuspalotájában töltötte, ekkor elhatározta, hogy itt az ideje a hivatalos látogatásnak és szándékát bejelentette az angol külügyminiszternek. A minisztérium a Gloucester-i herceget jelölte ki a fogadására, de amikor Fahd ezt megtudta, megüzente, hogy csak akkor jön, ha Harold Wilson fogadja a repülőtéren. Wilson vonakodott, mondván, hogy ő csak államfőket fogad. Mondanunk sem kell, hogy (noha akkor még nem Thatcher asszony udvarolt az araboknak), Wilson igenis ott volt a repülőtéren, diszvárosát adott Fahd tisztelgésére a királynő is, a külügy protokollfőnöke pedig mosolyogva mentegetőzött, hogy „tudjuk, hogy a herceg nagyon

szert játszani, de a játékkaszinó felkeresése nem fért bele a programba”. Általában szeretik Fahd herceget korhely kártyásként beállítani. Lehet, hogy ez igaz, de föltétlenül igaz az, hogy igen tehetséges, dörzsölt politikus.

HOSSZU KÜZDELMEK ÁRÁN

Szaudiában nem elég a szerencsés származás: ott 2000 királyi herceg él és Fahd-nak hosszú és szívszív küzdelmet kellett folytatnia, amíg trónörökös lett. Szaudiában sohasem biztos, ki lesz a király, s ha már az valaki, az sem föltétlenül fiára hagyja a trónt. Fahd ma már trónörökös, de nem bizonyos, hogy király is lesz belőle. Annyi bizonyos, hogy Riad palotái zavarbajczó útvesztők, ember legyen, aki eligazodik bennük, s Fahd-nak ebben nem csak az volt segítségére, hogy jól választotta meg az ajánjt, sokkal többet segített neki Chusza, az édesanyja, aki még akkor ment férjhez, amikor a párja még nem volt király, csak tartományi kormányzó. Hogy trónra jusson, előbb el kell Riadból kergetnie a hasemita családot, Husszein familiáját. Chusza nem birt teherbe esni, miértis a király elvált tőle és hozzáadta egy facér fivéréhez,

akinek általános meglepetésére fiút szült. A fivér ekkor mély tisztelt elvált tőle és visszavitte a királyhoz, aki ismét feleségül vette. Termékeny király-nó lett belőle: hét fiút és négy leányt hozott a világra. Mind a hét fiú él, „a királyság hét oszlopának” nevezik őket, s Fahd az elsőszülött. Nem csak trónörökös, hanem tényleges kormányzó is: hivatalosan Cháled király a miniszterelnök. Fahd egyik fivérére hadügyminiszter, egy másik belügyminiszter, a harmadik Riad tartomány kormányzója, a negyedik pedig a belügyminiszter helyettese, a Chomeini-barát zavargásokat két évvel ezelőtt ő fojtotta el. A további két fivér nagyvállalati vezető, de ezek is tagjai a hercegi nagytanácsnak.

A fenti felsorolás mutatja, mennyi hatalma van „a hét oszlopának”, s mindenki egyetért abban, hogy mindehhez tanulatlan, de keménykaratú anyjuk, Chusza segítette őket hozzá: a 37 királyi neje közül ő az egyetlen, aki maga nevelte, illetőleg neveltette gondosan fel a fiait. Mesélik, hogy Chusza késő öregségig is úgy vigyázott a fiúkra, mint kor'ós a csibéire: ha valamelyikük nem volt ott az ebédő asztalnál vagy a leckeórán, a mama beült a Rolls-Royce-ba, s addig hajkurászta a fiút Riadban, míg meg nem lelte, s hazavitte. Amikor Fejszál meggyilkolták, majdnem Fahd ült a helyébe, mert Cháled épp akkor épült fel egy szivattal. A kiizdelem a kulisszák mögött zajlott le és mégis Cháled került a trónra.

Szaudiában oldalági és nem le származottai a trónörökös, így jutott a trónra Cháled is. A tényleges hatalom azonban Fahd kezében van, s a feladatok nagyjából úgy oszlanak meg közöttük, hogy például az eső-imát a király mondhatja alattvalóival, de a közkeletű békéről Fahd herceg tárgyal.

Fahd általában úgy véli, hogy Nyugat-barát, talán Amerika-barát is, míg maga a király és Abdallah herceg (az ország hármas számú embere) konzervatívabak. Fahd herceg tiltakozott Camp David után Szádát bojkottálása ellen, és sokáig attól tartott, hogy emiatt meggyilkolják. Szaudia a végén csatlakozott a bojkotthoz, de Fahd hosszas távollétében. Amj őt illeti, annak idején dicserőre a Jeruzsálemben utazó Szádát elhatározását, Szádát ezért hitte tévesen azt, hogy Szaudia végül csatlakozni fog a camp-david megegyezéshez. Elfelejtette, hogy ő egymaga kormányoz, de a többi közkeletű államban sokan szólnak bele.

Fahd és Szádát között nem alakult ki barátság, mert amikor 1979-ben vallási fanatikuskok elfoglalták a mekka Szent Kő környékét, az iszlám legszentebb helyét és csak kétheti erőfeszítéssel sikerült onnan kikergetni őket. Szádát kárörömmel mutatott rá, hogy ez a saudi királyság gyenge voltát bizonyítja. Talán ezért szánta rá Fahd herceg 1980 augusztusában, hogy dzhihadot, szent háborút hirdessen meg Izrael ellen. Nagyon nehéz ezt a felszólítást a most, alig egy évvel később közzétett nyolc pontos békejavaslattal összeegyeztetni, de ne felejtjük el, hogy béketerve előtt alig három hónappal még Szádát is azt mondta, hogy „a béke a következő nemzedék feladata”. A Közkeletet nem a következtetés jellemzi.

Nehéz ma amerikai zsidónak lenni

Régi a mondás, hogy „nehéz zsidónak lenni”, s nemrégiben egy newyorki rabbi azzal egészítette ki, hogy „és százszor nehezebb amerikai zsidónak lenni”. S valóban ezt tapasztalja az ember, ha az amerikai zsidókkal elbeszélget, mert egyre aggodóbbak és mint Izraelben a péntek esti társaságoknak, neki sem tesszik semmi, „görbe az egész kávéház”.

Már rég nem orvos fiúkról, egyetemi tanárról leányokról számolnak be a zsidók egymás közt: hol a helyi bajokról, hol Izrael szorult helyzetéről társalognak. Az amerikai zsidók hagyományosan a demokráta pártot támogatták, s ha most mégis sokan szavaztak közülük a republikánus Reaganre, két okból tették ezt, mert remélték, hogy rendezőhöz a nemzetgazdaságot, s mert meg akartak szabadulni Cartertól, aki kormányzása utolsó hónapjaiban annyi nehézséget okozott Izraelnek.

Ezeket a zsidókat most kettős csalódás érte. Az új elnök gazdasági tervei, hiszen többségükben középosztálybeliek, anyagi jólétiüket nagy erőfeszítések árán teremtették meg, most pedig félnek a jövőtől. Nem mintha most rosszabbul élnek, de a multban mindig félre tudtak tenni valamennyit, most vagy jól élnek, vagy takarékoskodnak, de a kettő együtt nem megy. A zsidó közületek kénytelenek csökkenteni a tevékenységüket, mert egyre kevesebb a befutó adomány. Mivel pedig a testületek költségvetésének egy másik részét eddig a kormány fedezte, ez pedig most nagyon megnyírálta a hozzájárulásokat, súlyos helyzetbe kerültek a zsidó intézmények, amelyeknek teljesítményeire pedig a zsidók mindig nagyon büszkék voltak.

Leginkább azonban az fáj nekik, hogy Izrael bajait mostanra éppen az amerikai kormány

politikája, vagy kellő politikájának hiánya okozza. Reagan és Haig Izrael barátsága nemrég még szilárdnak tűnt, de most épp en az ő nyilatkozataik következtében lett Izrael elszigeteltebb mint valaha. Általában az a feltevelés, hogy ez a fordulat nem tudatos, hanem a kormány kapkodásának következménye. Zsidó aktivisták azt mondják, hogy a jelenlegi kormányzatot a milliárdosok és az óriásvállalatok dirigálják, ezek befolyásolják Reagan és Weinberger közkeletű lépéseit, bizonyos mértékben Haig magatartását is. Az elnök kemény harcat az AWACS eladásáért nem annyira a Perzsából biztonsága, mint az diktálta, hogy a 8.5 milliárd dolláros ügyletet megszerezze az amerikai iparnak.

Aggasztó ezenkívül az, hogy a saudiak és a többi arab taktikája sokkal ügyesebb, mint Izrael feltűnően szarvna szeccet harci módja. A saudiak béke-terve például Izrael sokak szerint kapkodva, elhamarkodottan reaalit, noha megfontolabb hozzáállással értékes propaganda-sikert érhetett volna el, mezmutathatta volna az itt mérsékeltnek tartott saudiak igazi arculatát. A terv azonban elutasítása ennek az ellenkezőjéhez vezetett. A saudiak most mérsékeltbnek tartják, mint va-

laha, Izrael körül pedig még magasabbra emelkedett az elszigetelődés fala. Régen Izrael mindig ki tudta használni az arabok melléfogásait, most azonban az arabok aknazzák ki Izrael gyöngegségét. Az itteni zsidók körében valóságos gúny tárgya most a legutóbb ittjárt Begin több elragadtatót kijelentése az amerikai akarságáról és segíteni akarnak Izrael problémái körül teremteni, ezt pedig egyelőre Begin képviseli a szemükben.

A legutóbb Amerikában járt Kneszet-küldöttséget az itteni zsidóság nagy szeretettel, felszólalásait öszinte elismeréssel fogadta, csak éppen abban nem nagyon bíznak, hogy a küldetésnek kézzelfogható eredményei is lesznek. A közületek hozzáállása vezetőik világszemlélete szerint váltakozik. A többnyire európai származású főös rabbikból álló Rabbij-szervezet azt ajánlja a zsidóknak, ne aggodjanak túlságosan az araboknak szállított amerikai fegyverek miatt, jmadkkozzanak és tanuljanak (természetesen Tórárt). A lubávcisi rebetulzott nézetek hangoztat, elveti Camp Davidet, mert ez szerte Izrael jövőjét veszélyezteti. Más zsidó körök az izraeli egységekormányban reménykednek, mert szerintük csak ez bírhatja rá az amerikai kormányt megfontolabb magatartásra. A zsidók emlékeznek arra, hogy Izrael és Amerika kormányai közt voltak válságok a multban is, de a mostanit mindnél súlyosabbnak tartja. Egy neves rabbi szerint ez azért van, mert a multban Izraelnek az volt a híre, hogy kormányva böles és szilárd, az utóbbi évek során azonban mezkopott a jóhír, az amerikai zsidók már nem bíznak az izraeli kormány bölcsességében, nem hiszik, hogy alkalmas belügyi nehezségei leküzdésére, külpolitikai téren pedig arra, hogy helyreállítsa Izrael és az USA között a hagyományos jóviszonyt.

A SZAUDIAI PETRODOLLÁROK NAGY SIKERE AMERIKÁBAN

Az AWACS ügy jóváhagyását az amerikai szenátus által Reagan elnök nagy győzelmeként állítják be. Valójában azonban ez egyben a saudi petrodollárok nagy sikere is.

Egyesek szerint Szaudia presztízse és a tulheves feltepes és a nagy amerikai fegyvergyárak és kőolajtársaságok bekapcsolása az erőfelfejtésbe, az igazság azonban az, hogy mégis csak a petrodollárok győztek. A washingtoni arab lobby most először győzte le igazi frontális összecsapásban az izraeli lobbyt; a Szaudiával milliárdos üzleteket kötő amerikai nagyvállalatok most elsőizben állottak nyitl sisakkal Szaudia mellé: Reagan elnök pedig, akitnek legbizalmasabb barátai épp e nagyvállalatok vezetői, ma már láthatólag a legnagyobb fontosságot tulajdonítja a saudiak ak vásárlásainak és befektetéseinek.

E vásárlások mérvét pontosan senki sem ismeri. De amikor a „Mobil” kőolajvállalat egészoldala hirdetésben támogatta az AWACS ügyletet, évi 35 milliárd dolláros üzleteket említett. Az amerikai kormány a saudiaknak befektetéséről számolt be, és 62 milliárdra becsülte ezeket. Az arabok persze felfújják az összegeket, a kormány igyekszik csökkenteni őket, a kongresszus pedig, amely ki akarja egészíteni a beruházási törvényt, nem képes a kormánytól pontos adatokat kánni, ez nyilván úgy véli, hogy akkor jön be minél több pénz az araboktól, ha nem veri dobra az üzvet. Egyes szakértők legalább 150 milliárd dollárnyi arab beruházásról tudnak.

A beruházások egy része svájci, olasz, spanyol és francia „alarcban” érkezik Amerikába, de presszió céljaira ezek a pénzek is felhasználhatók. Sokáig úgy vélte a világ, hogy a saudiak csak üzleti szempontokat vesznek a beruházások során tekintetbe, ma már azonban világos, hogy politikai szándékok is irányítják őket.

Ma legalább 700 amerikai nagy vállalat áll szoros üzleti kapcsolatban Szaudiával. Egy szenátor elmondta, hogy két héttel az AWACS szavazás előtt felkereste őt egy, 25 nagyvállalat képviselőiből álló bizottság, hangsúlyozván Szaudia pénzügyi fontosságát Amerikára nézve, s kérte őt, hogy emiatt ne szavazzon az ügylet ellen.

Szádát megöletése óta valóságos ömlik a saudi pénz Amerikába, s ezt főleg állami kövnyekbe fektetik, részvényekbe csak csekély részüket. Kivétel a Santa Fé petroleumkutató vállalat, amelynek Ford volt elnök az egyik vezetője, s amelynek részvényeibe Szaudia 2.5 milliárd dollárt fektetett. Aggasztó tünnet ez, mert most első ízben szereztek a saudiak többséget az amerikai mammut-vállalatban, de azért is, mert ez jele annak, hogy Szaudia és Kuwait az egész amerikai kőolajipart és kereskedelmet meg akarja kanarintani, s így megakadályozni azt, hogy ott a helyi kőolaj kiaknázásával próbáljanak megszabadulni az arab olajtól való függőségtől. Legmegdöbbentőbb az ügyben pedig az, hogy éppen

(Folytatás az 5. oldalon)

BNE HERZL
Lévelem: POB. 4472. Tel-Aviv
PALYAZAT AZ 1982. EVI
HERZL DIJRA

Ezúton hozzuk nyilvánosságra, hogy a BNE HERZL Elnöki Tanácsa döntése értelmében a jövő évben ismét kiosztásra kerül a HERZL-DIJ.

Pályázatok vagy javaslatok kizárólag írásban küldendők be a HERZL-DIJ BIZOTTSÁG címére: Tel-Aviv, POB. 4472. Beküldési határidő: 1981. DECEMBER 20.

A következő ágazatokban ítélnek meg Herzl-Diját: Természet-tudomány, újságírás, judaiztika, pedagógia és Izrael állama érdekében kifejtett rendkívüli tevékenység elismeréséül.

A zsüri tagjai: Mose Zanbar (elnök), Cháná Zemer, Heiden Jenő, prof. Me-náchem Cvi Kaddari, Kraemer Frida, dr. Kertész Pál.
A borítékra feltüntetendő: HERZL-DIJ PALYAZAT.

A Herzl-Dij Bizottság

(Slomo Sámir newyorki levele)

A LADY, AKI MEGKÉRTE HITLER KEZÉT

Hitler válasza: „Csak nem vehetek el egy olyan hölgyet, aki a fele Wehrmachttal lefeküdt”

Lord Redesdale-nek sok pénze, fejében sok bogara, kastélyában hat leánya és egy fia volt. A lányok nem a lord nevét viselték, mert apjuk nem ősi arisztokrata, a rangot felnőtt fej jel kapta, s azt csak fia, vagy férfitestvére örökölheti. A család azelőtt Freeman Mitford-nak hívták, s a hat leány a Mitford-görlek néven volt híres, egyikük-másikuk hírhedt, az elmúlt évtizedek Angliájában. Botrányokkal, kalandjaikkal, sűrű szereplésükkel messze túlszárnyalták a

Gábor-leányokat, de házasságok és válások tekintetében messze lemaradtak mögöttük.

UNITY VALKYRIE Mitford például, a leghírhedtebb Mitford-görle egyszer sem volt férjnél, — még Hitlerhez sem tudott férjhez menni, pedig ezt nagyon hönőhajtotta. A Unity nevet egy hi-

res színész után adták neki a szülei, a Valkyrie nevet pedig nagypapa javaslatára kapta, aki nagy Wagner-imádó volt és annak idején előszót írt a hírhedt fajvédő tudós, H. S. Chamberlain könyve elé, — ami Hitler „Mein Kampf”-jának egyik forrásműve volt. Érthető, hogy ilyen körülmények között Unitynek szabad bejárása volt Hitlerhez. A Hitler-imádó Mitford-görle és Diana húga azt példázta, hogy az alma nem esik messze a fájától, ennek a családi fának ugyanis egy másik ága, a leány anyai nagypapa is hozzájárulhatott leányunkai neveléséhez, a többi közt annak örökös ismételtetésével, hogy „jártam a Siratófalnál, de nem értem, miért sírnak folyton ezek a zsidók? Jeruzsálemről ugyan elkergették őket, de viszont ők uralkodnak Londonban, Párizsban és Berlinben”.

Unity a „Jud Süß”-t és általában az e fajta irodalmat olvasgatta, 19 éves korában belépett Mosley fasiszta mozgalomba, ahol remekül szórakozott: az angol arisztokratáknak általában meggyőződésük, hogy a politikai mozgalmak az ő szórakoztatásukra találtak föl. Csak fekete blúzokban járt, különleges pártjelvényt verettek neki a fasiszták, de Unitynak ez nem volt elég, engedélyt kért Mosley-től, hogy gyűléseken, tüntetéseken egy számára készített gumibottal vonulhasson fel. Ebből freudi pszichológusok kínos következtetéseket vontak le... — 1933-ban, a nürnbergi pártnapon Unity már ott ült a díszemlényen, mellette William Joyce, aki a háború alatt Goebbels hírszónokaként üvöltöztött a német rádióban Anglia ellen, s akit az angolok „lord Haw-Haw”-nak hívtak, majd háború után felkötöttek.

Nem nyugodott, amíg be nem mutatták Hitlernek, mert állítólag feleségül szándékozott menni hozzá. Hitler már a fentemlített családi vonatkozások miatt is lelkesen fogadta, az is hízelgett neki, hogy éppen egy angol arisztokrata leányt sikerült meghódítania, de a házasságról állítólag azt mondta Unitynak, hogy „mégse vehetek el egy olyan hölgyet, aki eddig már a fél Wehrmachttal lefeküdt”.

Unity ezzel a szerinte tréfás mondattal ütötte el a kudarcot, mert azt a Mitford-görleket el sem bírták volna képzelni, hogy egy férfi ellent tudjon állni nekik. 1938-ban már oly régen élt Unity Münchenben, a Führer közelében, hogy ez felajánlott neki egy állandó müncheni lakást. — A hölgy válogathatott: a hatóságok kiutasítottak vagy tíz müncheni zsidó családot, s Unity végignézte a lakásukat. Csöppet sem zavarta, hogy a kétségbeesett zsidó lakók még ott tartózkodtak és csomagoltak a felajánlott lakásokban.

Mindeddig azt hitte, hogy a német náciizmus is ráérvös emberek játéka, mint az angol Mosley-é. Csak a háború kitörése ébresztette rá a valóságra, s ekkor főbelötte magát. Nem halt meg, Hitler meglátogatta a kórházban, s ha csak egy negyedórával többet töltött volna a sebesült ágyánál, s ugyanennyivel tovább marad a sörpincében is, ahová a kórházból ment szóno- kolni, akkor talán az egész második világháború elmarad, mert

a sörcsarnokban a bomba nyolc perccel azután robbant, hogy Hitler továbbment egy másik gyűlésre. A szülők hazavitték Angliába, a golyót a fejéből sosem lehetett kioperálni, utolsó éveiben pedig Unity vakbuzgó anglikán lett, aki a házi kápolnában istentiszteleteket tartott édesanyjából álló gyülekezetnek.

DIANA előbb egy dúsgazdag, nemesített sörgyároszhoz ment feleségül, akitől elvált, majd 34-ben titokban kelt egybe Sir Oswald Mosley-vel, az angol fasiszta vezérrel. A titkos esküvőt Hitler jelenlétében, Goebbels rosszemlékű Wannsee-parti villájában tartották. A háború kitörésekor férjestül internálták, de három év múltán kiengedték őket, mint jelentéktelen ex-áru- lókat. A háború után Párizsba költöztek, Mosleynak később minden politikai kísérlete csődöt mondott és tavaly meghalt. — Diana volt a legszebb Mitford-görle, még 70 éves korában is csábító volt a mosolya és a pillantása.

A „fekete” és a „barna” nővérek után térjünk rá a vörösré. — JESSICA majdnem olyan szemtelen volt, mint az előző két leánytestvér: amikor megkérdezték tőle, mivel foglalkozik az édesapja, azt felelte, hogy koresolyázik. — No, de nyáron? — Töri a fejét, hol fog télen koresolyázni. — 17 éves fejjel Spanyolországba szökött, mégpedig egy kommunista unokabátyjával, Churchill rokonával. Lord Redesdale megkérte Edent, hozassa haza a szökevényt egy, a spanyol partokon cirkáló angol hadihajóval, s egyáltalán nem értette, miért nem siet az angol királyi hajóhad teljesíteni e feladatot. Férje hadipilóta lett és 42-ben lezuhant, Jessica hozzáment egy szintén baloldali ügyvédhez. 16 éven át nem látták a családban, édesapja pedig ki-tagadta. Valami jogi fogással mégis megszerezte az örökség részét, így a családi sziget ötdödét is, amit egy ideig a Szovjetunió akart adományozni,

mint mondotta, „a tréfa kedvéért, nézzük meg, mi kerekedik ki a dologból”, mert ez esetben a skót tengerparti sziget egyötöde szovjet felszétáruletté vált volna. Ebből nem lett semmi, ő vette meg a sziget többi részét a nővéreitől, később férjestül kilépett a pártból és haláláig regényeket írt, amelyeket nyugodtan botránykrónikának is nevezhetünk.

NANCY húga is regényírással foglalkozott, sokkal olvasottabakkal mint Jessica, és szintén Franciaországban fejezte be életét.

PAMELA szintén elvált a férjétől, — azóta tyúkokat tenyész, s mint húgai állítják (de hát miket nem állítanak ezek egymásról és idegenekről), ma is pontosan emlékszik élete minden ebédjének és vacsorájának minden egyes fogására. Nagyvívógyúak voltak a Mitford-görlek, csak mindegyiknek másra volt étvágya.

DEBORAH az egyetlen olyan

Mitford-görle, aki maga is felkerült az ősi nemességbe. Devons hire hercegnője lett, ez az arisztokrata család oly gazdag, hogy járásnyi parkjában még Viktoria királynő is igen irigyen sétálgatott. Az egyik herceg, amikor úgy látta, hogy egy távoli falu látványa zavarja a parkból a kilátást, elköltöztette az egész falut. Deborah nem ír, viszont férje halála óta ragyogóan vezeti a rá maradt, igen korszerűen felszerelt és nagyon jól elhelyezett nagybirtokot. Amikor Londonban musicált írtak a hat Mitford-görlekről, csak azt kérte a rendezőtől, hogy a hat nővér szerepére a legszebb nőket válogassák ki mert „bölcsök talán nem voltak, de nagyon csinosak”. Erős önkritikája lehetett, mert a musicált baráti körben úgy hívta, hogy „La Traviata”.

A lord egyetlen fia elbuzgult a háborúban, s így a címe egy fivérére szállt. Ez is fiú nélkül halt meg, a rangot átvette egy másik fivér, aki ugyancsak fiúörökös nélkül hunyt el. Az egymást követő haláleseteken tömérdeteket keresett a hazaveteli adáshivatal. A negyedik cím-örökös után azonban már maradtak fiúk: elhíni is nehéz, de hat leány és egy fiú...

PUSZIT LADÁNYINAK...

Ez nem vicc, én egészen komolyan mondom, hogy PUSZIT LADÁNYINAK! Az olvasó nyilván azt kérde, miért jár ez neki? Azért, mert sorstársak vagyunk... No, de megmagyarázom bővebben.

Mindig is szívesen olvastam Ladányi László írásait, de egészen közel férközött szívemhez, midőn legutóbb, egyik, az Uj Keletben megjelent karcolatában bevallotta, hogy szeret mosogatni. Én is szeretek...

Amennyiben nem olvasták volna, elmondom én, arról van szó, hogy Ladányi László felesége az egyik ebéd után fellázadt, s nem ugrott, hogy leszedje az asztalt, hanem kijelentette, most én ülök le olvasni, s te, drágám... te mosogatsz. Ladányi a döbönt esend alatt urára lett kellemetlen meglepetés-érzetén, megadta magát, s ment mosogatni. Másnap Ladányi olvasott, a feleség mosogatott. Harmadnap ismét fordítva. Később Ladányi merő udvariasságból ugyan, de önként fölajánlotta, hogy „te maradj, drágám, majd én elmosogatok...” Így kezdődött... Azután Ladányi súlyos betegséget fedezett fel önmagán... alig merte bevallani, megszerette a mosogatót, s hogy „kiírja magából” e nyomasztó, férfiatlan érzést, vallomást tett erről az Uj Keletben.

Tudják, mit ér egy ilyen férfi, aki nemcsak, hogy szereti a mosogatót, de be is meri ezt vallani?!

Azt hiszem, a világ teremtése óta ő az első történelmi alak, aki ilyen világrengető kijelentést tett.

Mi, asszonyok, akik csak olyan férjeket ismertünk eddig, akik a mosogatót a nők privilégiumának tekintették, örömmel kell, hogy üdvözlöjünk az ilyen előrehaladást, s nyilvánosságot kell biztosítanunk e témának, hogy ez úttörő kijelentés ne maradjon csupán a pusztába, illetőleg a pusztá konyhába kiáltott szó...

Nem szabad figyelmen kívül elhanyagolnunk mellette, tovább kell e kezdeményezést fejleszteni. Nem szabad megállni a mosogatósnál, sőt fél kell hívnunk a férfiak figyelmét a haladó szellemű Ladányira, míg Ladányi figyelmét arra, hogy akad a háztartás világában egyéb érdekfeszítő munka is, mint például a spongyázás, triszek takarítása, főzés, vasalás, ésatöbbi...

Hadd kóstoljanak bele a férfiak nemcsak az általunk főzött ételekbe, de ebbe a rabszolgamunkába is, melyhez mi nők mindig igyekeztünk jóarcot vágni, s azt hívn, hogy csakugyan kizárólag a mi feladatunk, minden körülmények között megadással vállaltuk... Évezredek teltek el, míg akad a nők között is egy-egy lázadó szellem, de nevíük nem került megörökítésre, ellenkezőleg, a történelem süllyesztőjébe kerültek.

Egy ilyenem találkoztam pár hónappal ezelőtt egy baráti család fiának esküvője után, amikor is a meny felkérte anyósát, tanítsa meg fiát, hogyan készíti azt a finom esokoládés kuglófot, amivel legutóbb megkínálta őket. Midőn nekem ezt elmesélték, nagyot néztem... — a fiáát???

— Igen — mondta az anya — miért ne? Hol van az előírva, hogy csak mi nők süthetünk kuglófot? Egy fiú, aki az egyetemen tanul, szabad idejében mért ne süthetne valamit? Míg a felesége dolgozik és késő délután fáradtan jön haza...?

Beláttam, hogy igazuk van, s minden tisztelem az anyáé, aki a legnagyobb meggyőződéssel reagált, s a fiatalasszony igazát bizonyította.

Én tehát bevallom, mióta a mosogatót révén Ladányi büvkörébe estem, férjem felügyelt rám, s némi féltékenységgel hangjában megérdeklődte, „Ki az a Ladányi, akitől utóbbi időben annyit beszélsz?”

— Az egy író, de nagyon szeret mosogatni is! — mondtam nyomatékkal.

— Jaaa... — válaszolt csalódott hangon — most már értem. Hát én nem szeretek se írni se mosogatni...!

ACZÉL MÁRTA

Asszonyom, Ön rosszkedvű? Menjen el vásárolni!

Dr. Samuel Bruck, nemes new yorki pszichológus azal a kérdéssel foglalkozott, hogyan javítható meg a leggyorsabban egy asszony kedve.

Ha szomorúak vagyunk, mert nem mennek jól a dolgaink, vagy a depresszió bármilyen fokozatra nehezíti az életünket, a legjobb megoldás: menjünk el vásárolni körütra.

A tanács — ezt jól jegyezzük meg! — kizárólag asszonyokra vonatkozik. Férjünk néha attól esnek depresszív hangulatba, ha személtalálják magukat az árak kal. Nőket ez soha nem aggaszt a kelleténél jobban.

Mit vegyünk? Ez teljesen mindegy — vélekedik a pszichológus. Akár prak-

tikus holmit, akár dísz tárgyat, vagy csecsebecsét vásárolunk — maga a vásárlás megjavítja a nők hangulatát.

Amerikában előfordul, hogy az orvos felír receptre egy kosztümöt, súlyosabb esetben egy bundát...

Bruck doktor szerint az nagyon fontos, hogy válogatás előz ze meg a vásárlást. Olyan árúháza, vagy bevásárló központba menjünk, ahol nagy a választék. Miközben kiválasztjuk a nekünk legjobban tetsző ruhát, cipőt, bundát, karórát, bútorszövetet, vagy hasonlót, közben megvesszük a vérkeringésünk, megszűnnek szívinanaszaink, s ami a legfontosabb, nyomtalanul elmúlik a depresszióink.

Husszein király és hitvese romantikus filmeket szeretnek nézni alvás előtt

Liza Chálábi nincs többé — mondja Nur el-Husszein (Husszein Fénye), aki már három és fél éve Jordánia királynője. „Persze nem lettem más ember, de ma már szinte nem is hallom, ha Lizának szólítanak.”

Nem lehetett könnyű az átmenet. A princetoni egyetemén vezetett fiatal mérnökknöböl a Közelkelet nemzetközi személyisége lett, királyi hitves és anya. „Azóta minden lépésemet figyelemmel kísérik, nagy felelősséggel jár ez.”

Életcélja most az, hogy férjének támogatást nyújtson, a nyugalmát biztosítsa. A királyról jól tudja, hogy csak az ő boldogságát kívánja és szabadságát nem igyekszik semmiben sem megnyírni.

26 éves volt, amikor férjhez ment Husszeinhez és áttért a muzulmán vallásra. Tanulmányait 1974-ben fejezte be. Édesapja, Nádzsib Chálábi nemrég még az amerikai Pan-American repülővállalat vezérigazgatója volt. Negyedik felesége Husszeinnek: amikor a királlyal megis-

merkedett, akkor már a jordán repülőársaság tervezési és kiállítási vezetője volt. 1978 februárjában édesapjával együtt a királyi társaságában vacsorázott, aki három hónap elteltével meg is kérte a kezét. S átnyújtotta neki a tömör, kis briliánsokkal díszített arany jegygyűrűt.

Husszein mult heti washingtoni látogatásán Nur is elkísérte a férjét. Felkereste Princetont, elő adást tartott és elbeszélgetett a diákokkal. Az egyik diáklány megkérdezte tőle, a hallgatóság kuncgása közepette, mivel tölti napját? Nur válaszolt: „Mindenké ezt kérde tőlem, de hát nincs két egyforma napom.”

Annýt mindenesetre elmondott, hogy a királlyal szokott együtt reggelizni — pénteken —, s ottani szünnapon jó későn —, s ez a nap legkellemebb szaka-sza. Bár ekkor sem maradnak sokáig négy szemközti, mert csalá-lakoznak a gyerekek Husszein-előző házasságaiból, vakációk idején pedig már tizen vannak, mert hazajönnek az internátusban nevelkedők is,

A vacsorát együtt költi el a család, általában a földre helyezett párnákra ülve, néha pedig együtt nézik a videót. Olykor barátok is érkeznek látogatóba, de maga Husszein nemigen van jelen, mert olykor éjfélig is dolgozik. Elalvás előtt azonban együtt néznek egy-egy filmet: szeretik a romantikus darabokat.

Rábát-Ámon egy nem nagy, egyemeletes házban élnek, ami a királynő szerint túl kicsi eny-nyi gyerekek és a család életmódjához. Egy hávezetőnőjük és egy szakácsuk van, s olykor államföket is vendégül látnak, s ha ezek a hitvesüket is magukkal hozzák, akkor Nur is csatlakozik a vacsorázókhoz, különben külön-étkezik. „Nem vagyok politikus, nem is szölok be le az ügyekbe, s ha az államfök bizonyos arab államokból jönnek, akkor távol tartom magam az összejövetelektől, mert nálunk így szokás, én pedig egyáltalán nem érzem ezt a női nem lebeszélésnek, hagyomány kérdése.”

ORIANNA FALACCI:

ÖLNI SZERETTEM VOLNA...

1.

Orianna Falacci kétségkívül a világ egyik legprovokatívabb újságírója. Már hosszú évek óta híres, mert napvilágra hozta a világ legnagyobb és legfontosabb személyiségeinek lelke mélyét. Milliók olvassák újság-cikkeit, könyveit. Legutolsó könyve: „A férfi” igen meghatározó regény volt, amelynek középpontjában nagy szerelmé áll a hatvanas évekből, a görög földalatti mozgalom egyik hőse. — A könyv nemzetközi bestseller lett. Még inkább bevéste magát azonban az irodalom történetébe, egyes interjúk révén, amelyek olyan kaliberű személyiségekkel folytatott, mint Chomeini ajatolla, dr. Henry Kissinger, Deng Hsziao Ping, Jászner Áráfát, az iráni sah és Muámmár Gádáfí.

Azt mondják róla, hogy szemtelen, bátor, merész és politikailag szélsőséges. Az általa lebonyolított interjúk felejthetetlen dráma-részletek. Interjú-alanyait így nevezi: „Azok a fátvuk akik átköltik életünket”. Elizabeth Pear, a Newsweek munkatársnője, így írja le újságírói technikáját: „Falacci felbőszíti, felázza interjú-alanyait, majd elcsábítja őket, hízleg nekik, és mindezek eredményeképpen megdöbbenő, intim részleteket hoz a napvilágra olyan politikusok szájából, akik általában tudják, mikor kell hallgatni”. Ezek egyike Kissinger volt, aki bevallotta előtte, hogy úgy látja magát, mint egy egyedülálló, lovon ülő nisztor, aki belép a faluba. Sokan Kissinger fantasztikus egoizál hozták összefüggésbe ezt a kijelentést. Évek múltával Kissinger a Falaccival folytatott egyórás interjúról azt mondta, hogy ez volt a legkatasztrofálisabb óra, amelyet bárki is újságírói társaságában töltött.

Maga Falacci hol individuálisnak, hol az anarchizmus felé hajlóknak tünteti fel saját politikai hovatartozását. Természetesen ennek gyökere gyermekkorába nyúl vissza, amikor költő volt alkalma megismerkedni az olasz ellenállási mozgalommal, a második világháború idején. Falacci 1930-ban született, amikor a fasizmus kezdte elárasztani Európát és már zsenge gyermekkorában fejlődött politikai öntudattal rendelkező újságírói stílus merőben eltér az amerikaiétól, amely objektív és semlegesebb. Cikkeit inkább konfrontációra hasonlítanak egy kialakult, véleményével rendelkező kutató és egy-egy erős férfi, vagy nő között.

Fejlődésének éveiben szocialista-anarchista idealisták csoportjához tartozott szülővárosának vidékén, Toscanában. Ennek a körnek a vezetője édesapja volt. A világháború után klasszikus képzetséget szerzett, sőt, néhány évig orvosnőként is volt, de kénytelen volt félbeszakítani tanulmányait, hogy segítsen a családfenntartásban. — Ekkor lépett az újságírói pályára. Felfogása szerint az újságírás harc, akárcsak az élet. Ez a háborgó természetű asszony három regényt, öt dokumentum-könyvet és számtalan cikket, illetve interjúkat írt, amelyek ma ad el hatalmas példányszámú nemzetközi sajtótermékek-

nek, mint például a Life, a Washington Post, a New York Times, stb.

Amikor meg akartam ismerkedni Falaccival és megközelíteni politikai hitvallását, valamint egyéniségét, még nem voltam tisztában azzal, hogy nem kevésbé megfélemlítő feladatot vállaltok magamra, mint maga Falacci. A múltban erkölcsi prédikációkat tartott és bírálta azokat a riportereket, akik hasonló kérdéseket tettek fel neki, — mint amilyeneket ő szokott feltenni interjú-alanyainak. Egy alkalommal felkérte a New York Times munkatársát, hogy ne hozzon nyilvánosságra egy bizonyos adatot magánéletéből. Amikor ez az adat mégis nyilvánosságra került (azzal a magyarázattal, hogy a múltban már publikálták a lapban), Falacci ékeletes haragra gerjedt. Amikor a Yale Daily News egy nem túlságosan sikeres írókötetét közzölte, másnap megtagadta az interjúkat ennek a lagnak. A szóbanforgó sajtótermék munkatársáról a következőket írta:

„Igen sajnálatos arra a megállapításra jutni, hogy ugyanaz az ember, aki ennyire bírálja a pozíciójából fakadó erővel visszafelé, ilyen rosszul használja saját erejét.”

KÉRDÉS: Ön főleg annak köszönheti hírességét, hogy igen erősen hangú interjúkat készített néhány férfival, vagy nővel, akik a világ legerősebbjei között vannak. Kezdjük azzal az interjúval, amely talán a leghíresebb volt és melvét dr. Henry Kissingerrel folytatott. Ebben az interjúban ő faluba belovagoló, magánvos pártorhoz hasonlított önmagát.

FALACCI: Nem vagyok hajlandó újra Kissingerről beszélni. Ez 1972-ben volt és azóta is üldöznek mindkettőnkét ezért az interjúért. Még ha házasság is kötne nekünk, akkor is tovább üldözne bennünket a mai napig.

Ami az interjú illeti — nagy kár érte. Kissinger elszalasztotta az alkalmat, hogy jóbarátomná váljon. Elég bátor kellett volna lennie ahhoz, hogy megérintse, amit nekem mondott. Ehelyett kijelentette, sajnálja, hogy ezt az interjúkat adta nekem.

Az interjú mindössze 50 percig tartott és véleményem szerint nagyon rossz volt. Pályafutásom legrosszabb interjúja!... Már szinte elhatároztam, hogy nem írom meg.

Tulajdonképpen mindenki meglepődött azon, hogy milyen türelmet és megbocsátást tanúsítottam vele szemben ebben az interjúban. Azért készítettem ezeket az interjúkat, hogy megértem az embert, az erőt és a pozíciót. Kissingerral nem értem el időig. Ugy tiúnik azonban, hogy ha nem lett volna érdekelve azonnali sikerben a Nixonnal töltött négy év alatt, akkor Amerika egyik legnagyobb külügyminisztereként jegyezhetné volna fel magát a történelemben. A Kínába vezető kapu megnyitása nagy horderejű történelmi esemény volt — és ez az ő érdeme, nem Nixoné.

Kérdés: És mit mondhat erkölcsi kvalitásairól a vietnámi háború vezetése terén?

FALACCI: Kissingert nem érdeklí az erkölcs, kineveti a pusztán fogalmat. A hozzá hasonló emberek nem erkölcsösök, vagy erkölcselenek.

Kérdés: Hajlandó megnevezni másokat is, akik erkölcselenek?

FALACCI: Sztálin erkölcselen volt, Nixonnak pedig nem volt erkölcsé. Ez nem ugyanaz.

Kérdés: Milyen benyomást szerzett Chomeini ajatolláról?

FALACCI: Talán banálisnak hangzik a szó, amelyet használni fogok, de kétségtelen, hogy Chomeini szélsőséges. Ha olvastam a vele készített interjúmat, akkor bizonyára észrevette, hogy Chomeini intelligens ember, elmentében Áráfáttal, vagy Gádáfíval. Véleményem szerint a szélsőségeség nem okvetlenül jeleníti azt, hogy valaki nem intelligens, de el kell ismernem, hogy Chomeini a szabályt bizonyító ki vétel. Ugy gondoltam, hogy idővel állók majd szemközt, de okos emberrel találkoztam. Első kérdésem a fasizmusra vonatkozott. Összehasonlítottam az irániakat a Mussolini-korabeli fasisztá olaszokkal. Beszéd közben azt mondtam magamnak: „Szent Isten, meg se fogja érteni, hogy miről beszélek, amikor ezt a bonvolult összehasonlítást végezt a fasizmussal. Chomeini azonban megértette, okosan választ. Arisztotelészi idézte és nyilatkozta, hogy az ő értelmezése az Aristotelészi idézet és nyilatkozat köleszöngött a fasizmusnak. Nagyon megharagudott azonban, amikor faggatni kezdtem azzal kapcsolatban, hogy miért végezteti ki a prostitúcióval gyanúsított nőket.

Kérdés: A vele folytatott interjú legerősebb pontja az volt, amikor ön levette a muzulmán fátylat, s Chomeini megsértődött. Miért tette ezt?

FALACCI: Mert haragudtam! Tudja, hogy mit mondt nekem? Szent Isten! Felvettem ezt a fátylat, ami nem volt egyéb, mint egy nagy darab kendő, gombostűvel hozzámérsítve, amely melegejtette az arcomat. Izzadtam és ezzel kapcsolatban kérdéseket intéztem hozzá annak megvilágítására, a fátyol milyen mértékben jelképezi az asszony szerepét Iránban. Meg kell jegyezni, Báni Szádr töltötte be a tolmács szerepét, perzsáról franciára és vissza. Chomeini azt válaszolta: „Ha a fátyol nem tetszik önnek, ne viselje. A fátyol fiatal és jellemes nők számára van.” Báni Szádr, az a dísznő, nevével, amikor lefordította a választ. Azt mondtam: „Hej! Hajlandó megismételni ezeket a szavakat?” Igen erőteljesen reagáltam és Báni Szádr meglepődött. „Kérdezze meg újra!” — követeltem. Báni Szádr valamint Chomeini fülebe sugott, majd ismét felém fordította fejét s megismételte a választ. Ekkor lerántottam arcomról a fátylat és kijelentettem: „Ime, ezt teszem az ön hülye, középkori rongyával!” Chomeini egész idő alatt nagyon méltóságfelfjesnek és öregnek tűnt, amikor azonban ezeket a szavakat használtam, macska módjára ugrott fel helyéről és eltűnt. A helyemen maradtam és utána kiáltottam: „Hová megy? Pisilni?” Báni Szádr nagyon megijedt és ezt mondta: „Nem, nem. El kell mennie.” Ő is eltávozott.

FOLYTATJUK

A SZAUDIAI PETRODOLLÁROK NAGY SIKERE AMERIKÁBAN

(Folytatás a 3. oldalról)

Fort, a volt elnök lett egyik legfőbb támogatója az AWACS ügynek — és a PFSZ elismerésének.

AZ ÜZLETEK MINDENT IGAZOLNAK

S nem Ford az egyetlen neves politikus, aki az arabokkal üzletel. Nixon volt elnök például egy olyan ügyvédi iroda társtulajdonosa, amely főleg arab ügyfeleket képvisel. Elénk kapcsolatot tart fenn velük Conelly, a volt texasi kormányzó is, aki az elnöki előválasztásokon fel is lépett Reagan ellen. Caspar Weinberger a hadügyminiszter a Szaudiában működő legnagyobb amerikai építkezési vállalat vezetője volt, de nem ő az egyetlen a mostani kormányzat kiemelkedő tagjai közt. E kapcsolatok már Reagan győzelme előtt fenn állottak, a kormányba lépők természetesen lemondottak vezetői állásairól, de bizonyára nem mondtak le a nékik ezután is fenntartott előnyökről és értekeken istánótlák az arab érdekeket ezután is.

Az AWACS ügy azonban túlélt mindenben, mert ennek védelmében a kormányzat törvénytessé tette az arabokkal folytatandó kereskedelem nemzeti értekké való deklarálását, jogossá azt, hogy ezek az üzletek dik-tálják Amerika közelkeleti politikáját.

Régen is számításba vették az üzleti érdekeket, de éppen úgy elhallgatták, mint a kölcsönös befolyását is az USA külpolitikájára. Most aztán a nagy deficit a fizetési mérlegben, valamint Reagan elnök és társai agresszív kapitalista ideológiája teljes nyíltsággal mutatkozik meg.

PACIFISTARÓL

FEGYVERKÖZVETÍTŐ

Az arab államok százával foglalkoztatnak jogászokat, propagandistákat és volt politikusokat „lobbystaként”, akinek törvényes joga befolyásolni a kongresszusi döntéseket, s egy-egy nagyobb propaganda vállalat a készkiadásain kívül évi félmillió dollár tiszteletdíjat kap. Fred Dutton, a neves ügyvéd, a szauidi kormány hivatalos washingtoni képviselője évi 200 ezer dollárt kap, jogász-felesége 70 ezret, ezenkívül mindketten a készkiadásokat. Ő egyébként a fel-találója a hírhedt „Begin vagy Reagan” jelszónak, amit ő úgy írt le, hogy összehangzóan, — „Begin vagy Régen”-nek kelljen ejteni, s amit a kampány során Nixon is kéjjel terjesztett. Jellemző, hogy valamikor nagy pacifistaként és Reagan nagy ellen-ségeként ismerték; liberális politikus volt, a vietnámi háború nagy ellenzője; a 60-as években mint a kaliforniai egyetlen egyik kurátora élesen küzdött Reagan akkori kormányzó ellen, aki az egyetemen bevezette a tandíj-kötelezettséget; Reagan áll-szerint reakciónak nevezte, míg Reagan öt hazug kutyának; — Kennedy elnök bizalmas embere volt, s ott volt a mentőautóban is Robert Kennedy mellett, akit egy fiatal palesztinai lött le — és ez az ember lett mára az AWACS ügy, s ezzel Reagan leg-lekesebb támogatója. Otthagyt a politikát, ügyvédi irodát nyitott, és Warner, az arab-ba-

rát szenátor, valamint Fullbright, a szenátus külügyi bizottságának volt, Izrael-ellenességéről ismert elnökének javaslatára ő lett a szauidiak washingtoni képviselője, azzal a feladattal, hogy igyekezék feljavítani a szauidiak amerikai arculatát, amely eddig elég szeplős volt.

MINDENT BELE!

Dutton be is váltotta a hozzá fűzött reményeket: már 73-ban főszerepet játszott abban, hogy Amerika engedélyezze 60 darab F-15 eladását Szaudiának, a szenátus minden tiltakozása ellenére. Ezenkívül 6 kiüld kiváló orvosokat a beteg hercegeknek, ő csináltat tucatszámra egészen kényvelmes fotókat számukra, főfeladata azonban Szaudia szebb arculatának a kialakítása.

Ha pedig pacifista múltját említi, akkor azt feleli, hogy leg-szívesebben azt venné, ha Amerika egyáltalán nem szállítana fegyvert a Közelkeletnek, de ha már Izrael kap fegyvert, akkor jogos Szaudia ellátása is. Közben állandóan dícséri Amerika zsidóit, mint a lecsorgalmasabb és leértelmesebb poléárait a hazának, de sosem felejt el hozzáfűzni, hogy „amikor Izraelből van szó, nem hallgatnak az értelemükre”. A szauidiakról meg azt terjeszti, hogy elvhi, nagy erkölcsi érzékkel bíró emberek, vezetőik értelemesebbek az amerikaiaknál, amivel azonban túllépt a célon, s ma már nemkívánatos mint választási kortes...

Dutton fegyvertársa „Az amerikai arabok szövetsége”, amely szüntelenül a szauidiak üzletek nemzeti fontosságát hangsúlyozza és durván rágalmazza a zsidó vezetőket. Nyíltan ellenőrzi, hogy az arab államoknak szállított amerikai cégek mennyivel támogatják az arab-barát kongresszusi tagok megválasztását, de azt is, hogy ezek a kongresszusi tagok mennyire védelmezik az arab érdekeket.

Washingtonban az arab pénz győzött. A világ joggal aggódik, hogy ezt az — úgy látszik ellenállhatatlan fegyvert az arabok a jövőben az eddiginél is gátlástalanabban fogják bevetni.

ELIJAHU SALPETER

A TEL-AVIVI MOZIK

HETI MŰSORA

ALLENBY: A közlegény kalandjai
BEN JEHUDA: Montenegró CAFON: A szembenlévő asszony
CINEMA 1: Bronx-negyed
CINEMA 2: Lili Marleen
DEKEL: Csak akkor fáj, ha nevetek
DOLETTK: A szöke lány szerelmei
DRIVE IN: A postás kétszer eszenget
ESTER: Elvis Presley élete
GÁT: Don Giovanni
GORDON: A fahusi lány
HOD: Minden ugyan felül
JAMOR: Evita Peron
MAXIM: Fiatalkor lázadása
MOGRÁBI: A tühégyen
ORTI: Morant hadnagy pere
PARIS: Csodálatos örület
PÉFER: Menhista
SACHAF: Az első szerelem
STUDIO: A francia tiszt szerepe
TCHÉLET: A hajó megtelt
TEL-AVIV: Az elveszett láda elrablói

HÉTFŐ

17.30: TARKA MŰSOR
GYEREKEKNEK
17.50: IZLÉS DOLGA — Bankrablás
18.15: Az úr úttörői
18.32: SPORT
20.00: RÖVID HIREK
20.03: „EZT OLDD MEG!” — Vidám fejtörő
20.30: „NYOLC ÉS FÉL” — Kulturális és művészeti magazin
21.00: MÁRÁT HRMAGAZIN
21.30: „AMI A HIREK MÖGÖTT VAN” — Aktuális kérdésekről
22.10: DALLAS — „Az év anyja” — Su Ellen továbbra sem törődik gyermekével és ez állandó nézeteltérést okoz közte és J. R., valamint Bobby és Pam között.
23.00: „EPPEN MOST” — Tarka interjúmúsor Rám Evronnal
23.50: Fegy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATÉVÉ

8.15: Állampolgárság
8.35: Angol a 6. osztálynak
9.00: Nvelvtan a 3—5. osztály-nak
9.25: Természetrajz az 5—6. osztálynak
10.10: Angol a 7. osztálynak
10.30: Óvodásoknak
11.00: Számtan a 6. osztálynak
11.15: Angol az 5. osztálynak
11.35: Földrajz a 7—9. osztály-nak
12.05: Angol a 8. osztálynak
12.30: Irodalom
13.00: Természetrajz
15.00: Leckeismétlés
16.00: Pinocchio
16.25: CSALÁDI ÁLLAPOT
16.50: A világról és én
17.00: Tanuljunk arabul!

Rádió

1981 december 7, hétfő
5742 Kiszlév 11

I. MŰSOR

7.07: Reggeli koncert, 11.15: Az elemistáknak, 12.05: Kamara zene, 13.00: Könnyű és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.30: A tudomány világa, 16.05: Opera részletek, 17.35: Oléknak, 20.05: Szabadévetem, 20.35: A frankfurti rádiózenekar felvételeiből, 22.35: A heti Szidra, — 23.05: Művészettörténet, 0.10: Kórus-dalok, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Reggeli zenés magazin, — 12.05: Balesetmegelőzés, 12.30: A hírságról, 14.10: Szórakoztató műsor, 16.10: Innen s onnan, 17.10: Egészségünk, 18.07: Közgazdaság, 19.45: Sport, 20.10: Chászid dallamok, 22.05: Érdekes emberek, 23.05: Női magazin, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

9.05: Eppen most, 11.05: Mint egykor, 12.05: Izraeli tél, 14.05: Kettőtől — négyig, 16.05: Délután négykor, 17.50: Sport, — 18.05: A hadseregben, — 19.05: Zenei gyűjtemény, — 21.35: Szabadévetem, 22.05: Jazz, — 23.05: Bestseller, 0.05: Éjjeli madarak, — 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981.XII.7

5

לקראת בואו של שרון

שר החוץ הצרפתי, מר שרון שבא אלנו לביקור קצר, אינו נמנה על ידי ישראל הנאמנים ביותר — אם לשפט לפי התבחינות שהושמעו בתקופה האחרונה. אך למרות זאת, נראה כי הממשלה הצרפתית — אולי בעידודו של הנשיא מיטון — אכן מתכוננת לשפר את הקשרים עם ישראל. לפחות פרק חדש ביחסי שתי הארצות. ראל קיבלה בסיפוק את היבחרו של מר מיטון כנשיא צרפת. כי הרי הוא היה דווקא מאז כידור ישראל — למרות שהשקפותיו בעניין הפלשתינאי נבדלות מאלו של ישראל. אך אין זאת סיבה לכך שהמתחומים הבלתי רצויה ביחסי שתי הארצות יושבתי. ישראל הייתה לפרוץ מבריתותה בורה הבינלאומית. אך גם צרפת הייתה להבין כי אין סיכוי לכל הסדר באזור מבלי הסכמת ישראל.

מטרת בואו של שרון היא להבין את בר-קורו של ישראל צרפת אצלנו — אשר, יש לומר, יתרונם רבות ליהודים ויחסי ידידות בין שתי המדינות — אך גם עם ביקורו של שר החוץ הצרפתי מורה — למרות הירי לוקר הידידות הקיימת — על רצון שבו לשנות את המצב הנוכחי.

CHEYSSON LATOGATASA ELŐTT

A francia külügyminiszter, aki rövid látogatásra érkezik hozzánk — legalábbis legutóbbi nyilatkozatából ítélve — nem tartozik Izrael leghévesebb barátai közé. Ennek ellenére azonban úgy tűnik, hogy a francia kormány — talán Mitterrand elnök ösztönzésére — valóban javítani akarja a kapcsolatokat Izraellel és véget vetni a két ország közötti áldatlan feszültségnek. Izrael megelégedéssel fogadta Mitterrand elnököt, mert hiszen Izrael bárányként ismeretes, annak ellenére, hogy felfogása a palesztin ügyben sokban különbözik az izraelitétől. Ez azonban nem ok arra, hogy ne javuljon a két ország kapcsolatára. Izraelnek ki kell mutatnia nemzetközi elismerését az arabok iránt, ugyanakkor azonban Franciaországnak is tisztában kell lennie azzal, hogy semmi-féle kizárólagos elzáródás sem lehetséges Izrael beleegyezése nélkül.

Cheysson látogatásának célja Mitterrand izraeli utjának előkészítése, amely — reméljük — elősegíti majd a két ország baráti kapcsolatainak felújítását — azonban maga a francia külügyminiszter látogatása is arra utal, hogy — a fennálló nézeteltérések dacára — a francia kormány változtatni akar a jelen állapotokon.

A hajnali órákig tartott a chászid esküvő

Szerda este tartották a tel aviv-i Kiállítási Park területén az évtized chászid esküvőjét. A menyasszony, Málka Henja Hager, a bné-bráki „Bét Jákov” tanítóné szeminarium növendéke, Jiszrael Hager rabbi, a Kirját Vizsnyic-i rabbinikus bíróság fejének leánya és a vizsnyic-i, illetve csernoberi csodarabbi unokája. A vőlegény, Jicchák Tverszki, jesiva növendék, az amerikai Squer-i csodarabbi fia és két nagyapja közös a menyasszonyával.

Több ezer meghívott vendég jött el a chupához és a vizsnyic-i udvar növendékei tartották fenn a rendet. Külön férfi és női testőrök törtek utat, amikor a menyasszony, illetve a vőlegény a chupa felé tartott. A közös nagyapa vezette le a szertartást, míg a ktubát a csehoveri csodarabbi olvasta fel.

A chupa befejeztével chászid énekekre került sor, majd táncra, utána, 3 órán keresztül vonultak el a résztvevők a pódium

CHÁBIB KÖZLI RIADDAL:

Izrael hajlandó tárgyalni Szaudiával, de nem a Fahd-terv alapján

Izrael nem megy bele még egy kifulladászó háborúba

Philip Chábibot, az amerikai kiküldöttet felkérték, közölje Riaddal, hogy Izrael bármikor hajlandó tárgyalásokra Szaudiával, de nem a Fahd-terv alapján. Chábib saját kezdeményezésére kijelentette, javasolni fogja a szauidiaknak a Fahd-terv elejtését annak érdekében, hogy kellemes légkörben folytathassa a megbeszéléseket a libanoni válság megoldására.

Chábib jeruzsálemi tárgyalásai alkalmával kijelentette, nem hinné, hogy rövid időn belül megoldható a Libanonban elhelyezett szíriai rakéták problémáját. Ebben a fázisban erőfeszítése oda irányul, hogy megőrizze a status quot és fenntartsa a tűzszünetet. Chábib ígéretet tett, hogy kivizsgálja Izrael panaszát arról, hogy Dél-Libanonban a fegyverszünet életbeléptése után a terrorista nehéz fegyvereket helyeznek ott el. A kiküldött ugyanakkor hangsúlyozta, hogy nehéz fegyverek elhelyezése nem számít ugyan a tűzszüneti egvezmény megszegésének, de erőfeszítéseket tesz az ügy kivizsgálására. Chábib megvan győződve arról, hogy a fegyverszünetet stabilizálni lehet és ezután komplikáltabb problémákat is meg lehet oldani, mint például a központi kormány po-

ziciójának erősítése, valamint a szíriai erők és rakéták kivonása Libanonból.

A múlt pénteken Chábib megbeszélést tartott Jeruzsálemben Sámír külügy- és Sárón hadügy-

CHABIB
A hét végén visszatér

miniszterrel és ekkor közölték vele, hogy Libanonban ellenezte az összeesküvést fedezték fel. Chábib a hét végén újra visszatér Jeruzsálembé és eközben Sámír és Sárón beszámolnak a kormányának az amerikai kiküldöttel való tárgyalásokról.

Kitudódott, hogy Ariel Sárón hadügyminiszter közölte Chábib-

bal, hogy Izrael a lehető legsúlyosabban viszonyul a Dél-Libanonban tartózkodó terroristák felfegyverzéséhez és számuk növekedéséhez. Sárón hangsúlyozta, hogy Izrael nem megy bele még egy kifulladászó háborúba a terroristákkal, mint ahogy az a múlt nyáron történt. Amennyiben ahhoz hasonló, lövöldözéssel kísért nézeteltérések kerülnek sor, úgy Izrael más formában fog ahhoz viszonyulni, mint eddig — figyelmeztetett a hadügyminiszter.

Philip Chábib időközben szombaton este Riadda érkezett. Gépe előzőleg leszállt a kairói repülőtérre, ahol rövid megbeszélést tartott Alfred Atherton amerikai nagykövettel.

A „Tásrin” című szíriai lap felvette, hogy Chábib és Ászád multheti találkozásán a szíriai elnök ahhoz a feltételhez kötötte a megbeszélések folytatását a rakétaválság körül, ha az amerikaiak visszakoznak az Izraellel kötött stratégiai együttműködési egvezménytől.

A libiai rádió cáfolta azt a hírt, mintha összeesküvést lepleztek volna le Chábib meggyilkolására és hozzátette, hogy ez éppen olyan hazugság, mint az, hogy libiai összeesküvők Reagan elnök életére törtek.

Családi tragédia Rét-Seánban

Ötgyermekes anya kiesett az erkélyről, férje öngyilkos lett

Sosáná Bárám 36 éves bét-seáni asszony életét vesztette, amikor férjével való veszekedés után kiesett a harmadik emeleti lakásuk erkélyéről. A férj, a 42 éves Michá ezután fegyverrel szíven lötte magát és szörnyen halt.

A ketős tragédia szombaton délután történt a Bárám család bét-seáni, sikun Chiszáchonban levő harmadik emeleti lakásában.

A szomszédok mesélték: „Kibálást és éles veszekedést hallottunk a lakásból kiszűrődni. Nagyon csodálkoztunk, mert Michá és Sos a legnagyobb harmoniában éltek. Arra gondoltunk,

hogy ez csak egy kis családi perpatvar, amely rövid idő múlva elsimul. Váratlanul segélykiáltásokat hallottunk és észrevettük, hogy Sosáná az erkély korlátján áll. Igyekeztünk rábeszélni, hogy ne ugorjon le, de minden a legnagyobb gyorsasággal történt. A szerencsétlen asszony lezuhant és nem lehet tudni, hogy megcsúszott-e, vagy kilökték”.

Miközben az asszony segítségére siettek, lövés hangja hallatszott a lakásból. Az időközben kikerkezett rendőrség és a szomszédok a férjet élettelenül, vértócsákban találták. Mellette volt fegyvere, amelyet a polgárőrségben használtak.

A Bárám házaspárnak öt gyermek van, de egyik sem tartoz-

kodott otthon. A legkisebb leány 5 éves, míg az elsőszülött 19 éves leány már férjével van és szülei előtt áll. Michá Bárám traktoristaként dolgozott és csendes, zárkózott embernek ismerték. Felesége ezzel szemben életvidám asszony volt, önkéntes akciókban vett részt és nemrégiben légtalpi tisztú kurzust végzett el. Néhány nappal ezelőtt büszkén jelentette ki, hogy rövidesen, fiatal kora ellenére, nagymama lesz.

Más verzió szerint a férj nem nézte jó szemmel, hogy felesége gyakran tartózkodott a házán kívül és féltékeny volt rá. Állítólag mielőtt a szerencsétlen asszony kiesett volna az erkélyről, férje kalapáccsal támadt rá.

BRZEZINSKI:

Az amerikai külpolitika súlyos válsága várható

Zbigniew Brzezinski professzor, a volt amerikai nemzetbiztonsági tanácsadó kijelentette, hogy a jövő tavasszal súlyos válság várható az amerikai külpolitikában.

A New York Timesban tegnap megjelent cikkben Brzezinski miközben éles bírálatot gyakorol a Reagan kormányzat felett, azt jósolja, hogy az Egyesült Államok 1982 tavaszán négy súlyos külpolitikai válság vár:

- ★ A camp-davidi békefolyamat összeomlása;
- ★ Lengyelország politikai és gazdasági összeomlása;
- ★ Súlyos válság az amerikai-kinai viszonyban, végül
- ★ A politikai helyzet leromlása El-Salvadorban.

A közelkeleti helyzetről szólva azt írja Carter elnök volt tanácsadója, hogy a camp-davidi egyezmény összeomlása tragédiát jelent az Egyesült Államok számára. Ugyanis ez arra kényszeríti Egyiptomot, hogy visszatérjen az arab világ körébe, megbontja a belső stabilitást és feleslegessé teszi az amerikai politikát a körzetben.

Emiatt Brzezinski felszólítja Reagan elnököt, nevezzen ki vezető személyiséget annak érdekében, hogy a camp-davidi folyamat tovább folytatódjék és George Shultz volt pénzügyminisztert ajánlja erre a tisztségre a legmegfelelőbbnek.

A NAGYVILÁGBÓL

SORREND

Hét évvel kényszerű távozása után Richard Nixon végre bevonult — portré formájában — a Fehér Ház nagyjainak arcképcsarnokába. Alexander Clayton, neves amerikai festő, a bírálók szerint „hízelgő eszetvonással” készítette el Nixon portréját. A kép leleplezését szerény ünnepség keretében rendezték meg és az eseményt olyan időpontban jelentették be, amikor az újságírók már nem érthették el, sőt a reggeli újságok is lekésték a hírt. Az egykori First Lady, Patricia Nixon portréja 1978 óta fekszik a Fehér Ház raktárában, mert a hölgy nem akarta, hogy a férje előtt „akasszák fel.”

NEM AZ EGÉSZSÉG A LEGFONTOSABB

BONN. — Apel nyugatnémet hadügyminiszter kínos helyzetbe került, amikor Erbach község lelkipásztora felszólította, hogy szüntesse be a katonai repülőgépek átrepülését a helység felett, mert a hetven decibeles zaj árt a lakosság egészségének. A tiszteletes arra hivatkozott, hogy a hadügyminiszter „a krisztusi evangélium híve”, s mint ilyen igenlő válasszal tartozik. Levélben Apel sajnálkozását fejezte ki a községi hívőknek, hogy nem teljesítheti kérésüket, mert nincs tudományosan igazolva, hogy a hanghullámok ártanak az emberi szervezetnek, illetve a veszélyességi határ 120 decibel körül van. „Ha a repülőgépek által előidézett zajt madárszárnyak keltenék, az embereknek kellemesnek tünne. A harcirenői lögének látványa, rendeltetésük tudata, az ami ijesztővé teszi az általuk okozott zajt. Sajnos — írja Apel — az ország védelmét nem lehet elhanyagolni csak azért, hogy tekintetbe vehessük a lakosság kívánságait.”

SAROKBA SZORITOTTAK

TEHERÁN. — Chomeini aja tolla, aki elűzte a sahot és vallásos fanatizmusával megosztotta népet, maga is veszélyes helyzetbe került. A szinte hihetetlen rémtettek után legveszélyesebb elkenzéke saját táborában alakult ki. A legjobban a mulahoktól kell tartania. A mulahok úgy látják, hogy Chomeini befektette küldetését, s itt az ideje a hatalom totális átvételének, minden világi párt és politikai csoportosulás teljes felszámolásának. „A siita puritánokhoz viszonyítva — mondta egy iráni újságíró — Chomeini egy Karl Marx”. Védekezésül Chomeini kénytelen meg sokszorozni szélsőséges, vallási dogmatizmussal telített uszító beszédeit, másfelől azonban megpróbálja erősíteni pártját, a mohamedán republikánus pártot, olyan emberek rehabilitálásával, akiket liberális és nyugatbarát magatartásuk miatt üttek el ebből a politikai szervezetről. Ennek a törekvésnek köszönheti Mehdi Bazargan. (Irán első miniszterelnöke a sah elűzése után), politikai rehabilitálását és valószínűleg az életét is.

HAZAI IZEK

NEW YORK. — Tíz évesek az AMY-vendéglők, amelyekből tíz működik Manhattanben. Az a jellegzetességük, hogy izraeli ételket is felszolgálnak. A bejáratnál angol, héber és arab felirat kíván békét az érkezőnek, az étlanon pedig humusz, töltött szőlőlével és pita található. E vendéglők azért nagyon népszerűek, mert nem talponállók, a vendétek újságot olvasnak, ebéd után a diákok házi feladataikat készítik el. Az AMY-vendéglők egy-

bek között egy statisztikai adattal is igyekeznek meggyőzni látogatóikat arról, hogy mennyire érdemes megtekintani a főzéssel járó nehéz házimunkát: kiszámították, hogy egy new yorki háziasszony élete során 57 ezer étkezéshez kell főzőn!

S. O. S.

VARSÓ. — Az angol zsidó intézmények csucsszervezete, a Board of Deputies of British Jews, segélyakciót indított a 12 ezer lengyelországi zsidó támogatójára, különös tekintettel élelmiszeri problémákra és a téli kapcsolatos gondjaink csökkentésére. Greville Janner parlamenti képviselő, az említett szervezet elnöke, megelégedéssel nyilatkozott a lengyel kormány magatartásáról, amely teljes mértékben együttműködik a szervezettel ennek az emberbaráti akciónak a végrehajtásában. „A lengyel nép számára ezen a télen csak a krumpli és az alma jelenti a valamennyire is biztos élelmiszert” — mondta a képviselő, s hangsúlyozta, hogy szervezete mindent elkövet, hogy a kisszámú zsidó lakosság helyzetét megkönnyítse.

A NYUGTALANÍTÓ CASTRO

MANAGUA. — Az amerikai hírszerző szolgálat szerint Fidel Castro több, összesen 600 tagot számláló kommandót küldött Nicaraguába, a junta támogatására. Az amerikaiakat nyugtalanítja a hír, mert ezeket az egységeket nem annyira a nicaraguai kormány támogatóinak tekintik, mint Castro előretörésének a Karibi-szigetek térségében. Az sincs kizárva, hogy Castro egy szerien ki akarja próbálni, mennyire lehet feszíteni a húr, meddig terjed az Egyesült Államok türelme térhódításával szemben a közép-amerikai térségben. Először ilyen kísérletét 1962-ben hajtotta végre, amikor rakétakilövő pályákat épített szovjet atomfegyver rakéták számára. Az úgyanakkor idején háborús válságot idézett elő, amelynek során az oroszok kénytelenek voltak elszállítani rakétáikat és Kennedy egyezményt kötött Hruscovval, amelynek értelmében Kuba nem állomásoztathat katonaságot Közép-amerikai államaiban. Ezt az egyezményt szegte meg most Fidel Castro.

UJ KELET

6770 Tel-Aviv, Hárakevet 52
FUGGETLEN NAPILAP
Telefon: 330011

●
Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

●
A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adjuk vissza.